

Παίζω και μιλώ
ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΡΩΤΟ
ΤΕΥΧΟΣ 1ο

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

**ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ 2003**

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
Σχολή Επιστημών Αγωγής
Πανεπιστήμιο Κρήτης
Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.
Εργαστήριο Διαπολιτιστικών
και Μεταναστευτικών Μελετών (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)
Πανεπιστημιούπολη Ρεθύμνου
74100 Ρέθυμνο
Τηλέφωνο: 28310-77635, 77605
Fax: 28310- 77636
e-mail: ediamme@edc.uoc.gr
<http://www.uoc.gr/diaspora>

Το έργο χρηματοδοτήθηκε από εθνικούς πόρους
και την Ευρωπαϊκή Ένωση στα πλαίσια του Β' ΚΠΣ
1994 - 1999 (ΕΠΕΑΕΚ)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ - ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ Δ.Ε.
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΡΓΟΥ: Μιχάλης Δαμανάκης

Το Πρόγραμμα «Παιδείας Ομογενών» χρηματοδοτήθηκε από την Επιτροπή της Ε.Ε. και το ΥΠΕΠΘ στα πλαίσια του ΕΠΕΑΕΚ, έργο 1.1.ζ (δ), και υλοποιήθηκε από το «Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών» του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Για την παραγωγή του διδακτικού υλικού που περιέχεται στο παρόν τεύχος εργάστηκαν τα παρακάτω πρόσωπα:

ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Μαργαρίτα Λουκά-Crann

ΣΚΙΤΣΑ

Υβέτ Παπαδοπούλου - Βασιλική Λαμπίτση

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Κωνσταντίνα Μεταξά

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Χρυσούλα Κελαϊδή

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΒΛΕΨΗ

Ειρήνη Φιλιππάκη - Warburton

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελ.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
Ενότητα 1η: Γεια σας	11
Ενότητα 2η: Πώς σε λένε;	13
Ενότητα 3η: Ποιος είναι;	15
Ενότητα 4η: Έλα στην παρέα μας	18
Ενότητα 5η: Μια ωραία οικογένεια	20
Ενότητα 6η: Κρυφτό στο σπίτι	22
Ενότητα 7η: Ζήτω το OXI	24
Ενότητα 8η: Έλα στο πάρτι	27
Ενότητα 9η: Στο εστιατόριο	30
Ενότητα 10η: Πάμε για ψώνια	32
Ενότητα 11η: Καλημέρα, Ηλία	33
Ενότητα 12η: Παιζούμε;	34
Ενότητα 13η: Καλά Χριστούγεννα	35
Ενότητα 14η: Τι μας φέρνεις Άι Βασίλη;	38
Ενότητα 15η: Πολύ κρύο, πολύ χιόνι...	40
Ενότητα 16η: Μια όμορφη γειτονιά	42
Ενότητα 17η: Το τρελό καρναβάλι	43
Ενότητα 18η: Η Ελλάδα γιορτάζει	44
Ενότητα 19η: Καλό Πάσχα	45
Ενότητα 20η: Ο υπέροχος κήπος της Υβόννης	46
Ενότητα 21η: Περίπατος στο δάσος	47
Ενότητα 22η: Διακοπές στη θάλασσα	48
Λεξιλόγιο εννοιών και βασικό λεξιλόγιο κατά θέμα	49
ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΦΩΤΟΤΥΠΗΣΗ	51

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ομάδα - στόχος:

Το διδακτικό υλικό που ακολουθεί προορίζεται για μαθητές 5-6 χρονών, οι οποίοι φοιτούν στις μικρές τάξεις (Νηπιαγωγείο, Προδημοτική και Α' Τάξη) των Ελληνικών Σχολείων του εξωτερικού και οι οποίοι γνωρίζουν ελάχιστα ελληνικά.

Γενικός σκοπός του διδακτικού υλικού είναι, με όσο το δυνατό πιο ευχάριστο τρόπο, να εισαγάγει ομαλά τους μαθητές σε περιβάλλον ελληνικού λόγου, προφορικού και γραπτού, και στη συνέχεια με κατάλληλες κι ευχάριστες δραστηριότητες να καλλιεργήσει σ' αυτούς τον προφορικό λόγο, να τους εφοδιάσει με το πρώτο τους βασικό λεξιλόγιο και επικοινωνιακές φράσεις, προετοιμάζοντας και εισάγοντάς τους παράλληλα, με εύκολο κι ευχάριστο τρόπο, στις δεξιότητες ανάγνωσης και γραφής.

Στόχοι του υλικού είναι:

A. Η άσκηση των επικοινωνιακών δεξιοτήτων

Ο προφορικός λόγος αποτελεί τομέα ουσιαστικής προτεραιότητας. Σε κάθε ενότητα παρουσιάζεται εικονογραφημένη μια μικρή ιστορία, το περιεχόμενο της οποίας στοχεύει να εμπλέξει τους μαθητές σε διάλογο και συζήτηση. Καλούνται να ανακαλύψουν και να συνθέσουν με μικρές φράσεις την εικονογραφημένη ιστορία παρατηρώντας τι κάνουν οι ήρωες και γιατί.

Αυτή η διαλογική ατμόσφαιρα συνεχίζεται και στο τεύχος με τις ασκήσεις και τις δραστηριότητες, όπου και πάλι οι μαθητές καλούνται να συγκρίνουν, να ταξινομήσουν και να συζητήσουν διάφορα στοιχεία.

Η ίδια φιλοσοφία, τέλος, συνεχίζεται και στις σελίδες του Πρόσθετου Διδακτικού Υλικού που παρατίθεται στο βιβλίο για το δάσκαλο.

Με το Πρόσθετο Διδακτικό Υλικό ο δάσκαλος θα είναι πάντοτε σε θέση να αντλήσει ιδέες για διάφορες δραστηριότητες ανάλογα με την ενότητα στην οποία ευρίσκεται και ανάλογα με τις ανάγκες του τμήματός του. Το υλικό για φωτοτύπηση βρίσκεται στο τέλος του βιβλίου για το δάσκαλο.

B. Η διδασκαλία βασικού λεξιλογίου

Βασικός στόχος είναι να περιβάλλουμε το μαθητή με πλούσιο λεξιλόγιο, το οποίο παρουσιάζεται και συστηματικά ανακυκλώνεται μέσα από μια πλούσια εικονογράφηση. Ο μαθητής καλείται να παρατηρήσει και να ανακαλύψει πράγματα εκτελώντας διάφορες, σπειροειδώς ταξινομημένες, δραστηριότητες. Θεωρούμε το θέμα της ανακύκλωσης του λεξιλογίου πάρα πολύ σημαντικό.

Μια άλλη τακτική που τηρούμε στο υλικό είναι η ταύτιση του κάθε ήρωα με κάποιο γράμμα, κεφαλαίο και μικρό. Με την εφαρμογή της τεχνικής αυτής επιδιώκουμε να δημιουργήσουμε, μέσα στη σκέψη και τη μνήμη του μαθητή, αυτόματους συνειδούμενους ανάμεσα στα γράμματα, τις φωνές και τις λέξεις ώστε να διευκολύνουμε τη συγκράτηση και γρήγορη ανάληση τους.

Γ. Η ανάπτυξη δεξιοτήτων με τον ταυτόχρονο εμπλούτισμό του λεξιλογίου των εννοιών των μαθητών

Η κινητοποίηση και καλλιέργεια όλων των πνευματικών δυνάμεων του μικρού μαθητή αποτελεί σημαντικό στόχο. Συχνά λοιπόν καλείται να σχεδιάσει, να υποδυθεί ρόλους, να ταξινομήσει, να συγκρίνει και να συζητήσει πράγματα με βάση χωροχρονικές και μαθηματικές έννοιες.

Δ. Η εμπλοκή των μαθητών σε προγραμματικές και προαναγνωστικές δραστηριότητες

Η εφαρμογή του στόχου αυτού αρχίζει στο Τετράδιο Δραστηριοτήτων από την πρώτη κιόλας ενότητα στην οποία οι μαθητές καλούνται να αναγνωρίσουν, να προφέρουν και να ιχνηλατήσουν σταδιακά το πρώτο γράμμα. Αυτό συνεχίζεται συστηματικά σε όλες τις ενότητες αλλά και στις σελίδες με το Πρόσθετο Υλικό. Προτεραιότητα βέβαια έχει πάντα ο προφορικός λόγος και η επικοινωνία συνεπώς ο δάσκαλος δε θα πρέπει να κουράζει τους μαθητές με υπερβολικές απαυτήσεις σχετικά με τη γραφή, η οποία θα πρέπει να περιορίζεται σε παιγνιώδεις προγραμματικές και προαναγνωστικές δραστηριότητες, όπως αυτές που

παρατίθενται στις σελίδες του Τετραδίου Δραστηριοτήτων αλλά και του Πρόσθετου Υλικού και οι οποίες στοχεύουν τόσο στην άσκηση του προφορικού λόγου όσο και στην προετοιμασία του μικρού μαθητή για την ανάγνωση και γραφή.

Ε. Η προσέλκυση και ομαλή ένταξη των μαθητών στο Ελληνικό Σχολείο

Οι πρώτες βασικές γνώσεις σχετικά με την ελληνική γλώσσα (σύμβολα, φωνές, λεξιλόγιο κτλ.) προσφέρονται με φαντασία και χιούμορ. Όπου είναι δυνατό το υλικό προσπαθεί να κάνει χρήση των γνώσεων και δεξιοτήτων που τα παιδιά αυτής της ηλικίας έχουν αποκτήσει στο πρωινό τους σχολείο.

Περιγραφή του διδακτικού υλικού

Το διδακτικό υλικό έχει έναν ευρύτερο τίτλο *Παιζω και μιλώ* και αποτελεί πακέτο το οποίο συγκροτείται από τα εξής επιμέρους:

1. Βιβλίο μαθητή (ενότητες 1-22)
2. Τετράδιο δραστηριοτήτων
3. Οδηγός για τον εκπαιδευτικό.

Το βιβλίο του μαθητή συγκροτείται από 22 θεματικές ενότητες που είναι:

Ενότητα 1:	Το σχολείο, Το φθινόπωρο
Ενότητα 2:	Ο εαυτός μου
Ενότητα 3:	Η τάξη
Ενότητα 4:	Το διάλειμμα
Ενότητα 5:	Η οικογένεια
Ενότητα 6:	Το σπίτι
Ενότητα 7:	Η 28η Οκτωβρίου
Ενότητα 8:	Τα γενέθλια
Ενότητα 9:	Τα φαγητά
Ενότητα 10:	Τα ρούχα
Ενότητα 11:	Καθημερινή ρουτίνα
Ενότητα 12:	Τα επαγγέλματα
Ενότητα 13:	Τα Χριστούγεννα
Ενότητα 14:	Η Πρωτοχρονιά, Χρόνος, Μήνες, Μέρες, Όρα
Ενότητα 15:	Ο χειμώνας
Ενότητα 16:	Η γειτονιά
Ενότητα 17:	Οι αποκριές
Ενότητα 18:	Η 25η Μαρτίου
Ενότητα 19:	Το Πάσχα
Ενότητα 20:	Η άνοιξη
Ενότητα 21:	Το δάσος
Ενότητα 22:	Το καλοκαίρι, Διακοπές

Σε κάθε ενότητα, πέρα από την επεξεργασία του συγκεκριμένου θέματος, επιδιώκεται και η διδασκαλία κάποιου γράμματος (μικρού και κεφαλαίου). Η κατανομή των γραμμάτων στις ενότητες έχει ως εξής:

Ενότητα 1: Ο, ο	(Ο Οδυσσέας είναι οδηγός)
Ενότητα 2: Ι, ι	(Ο Ίκαρος έκανε ένα καραβάκι)
Ενότητα 3: Α, α	(Η Αμάντα κάνει τη δασκάλα)
Ενότητα 4: Τ, τ	(Τασία, κάνουμε τραμπάλα;)
Ενότητα 5: Κ, κ	(Η Κοκό παιζει με το μπαλάκι)

Ενότητα 6: Μ, μ	(Η Μαρία μετρά με τα μάτια κλειστά)
Ενότητα 7: Ζ, ζ	(Η Ζέτα φοράει γαλάζια ζακέτα)
Ενότητα 8: Ε, ε	(Έλα κι εσύ στο πάρτι)
Ενότητα 9: Λ, λ	(Ο Λουής έφαγε πολλά λάχανα)
Ενότητα 10: Π, π	(Η Πέπη πάει για ψώνια)
Ενότητα 11: Η, η	(Καλημέρα, Ήλια, λέει ο ήλιος)
Ενότητα 12: Ν, ν	(Η Νίνα είναι νοσοκόμα)
Ενότητα 13: Χ, χ	(Η Χλόη ρίχνει χιόνια στα κλαδιά)
Ενότητα 14: Β, β	(Ο Άι Βασίλης δίνει βιβλίο στο Βελή)
Ενότητα 15: Φ, φ	(Η Φώφη φόρεσε κασκόλ)
Ενότητα 16: Γ, γ	(Η γατούλα η Γωγώ αγαπάει πολύ το γάλα)
Ενότητα 17: Σ, σ,ς	(Ο Σαμι ο σκύλος έχει σπαθί)
Ενότητα 18: Θ, θ	(Θέλω να ντυθώ τσολιάς)
Ενότητα 19: Ω, ω και Ρ, ρ	(Ωρα να φάμε ωραία γλυκά)
Ενότητα 20: Υ, υ	(Ο κήπος της Υβόννης είναι υπέροχος)
Ενότητα 21: Δ, δ	(Δήμος δίνει αχλάδια στα παιδιά)
Ενότητα 22: Ξ, ξ και Ψ, ψ	(Ο ξιφίας και το ψαράκι πάνε ταξίδι)

Πρωταγωνιστές του διδακτικού υλικού είναι 24 προσωποποιημένες φιγούρες (πρόσωπα και ζώα). Όλοι αυτοί ζουν σε μια παραμυθένια χώρα, την Αλφαβητοχώρα.

Σε κάθε ενότητα κάποιοι από αυτούς εμπλέκονται σε μια απλή και σύντομη ιστορία, η οποία αποδίδεται εικονογραφημένη. Για τη διδασκαλία της κάθε ενότητας θα πρέπει να αφιερωθούν περισσότερα του ενός μαθήματα, ανάλογα πάντοτε με την ηλικία των μαθητών και το γνωστικό τους επίπεδο.

Στο Τετράδιο Δραστηριοτήτων η εικονογράφηση συνοδεύεται από απλό και σύντομο δίστιχο που περιέχει το διδασκόμενο γράμμα (μικρό και κεφαλαίο). Έτσι ο μικρός μαθητής έχει την ευκαιρία να δει γραμμένη τη γλώσσα, να δει τυπωμένα τα γραπτά σύμβολά της, να ακούσει πώς διαβάζονται από τη δασκάλα του, ώστε να περάσουν ανεπαίσθητα, μέσα από το παιγνίδι και τις διάφορες δραστηριότητες, στην προσοχή και τη μνήμη του. Του ζητούμε να τα χρωματίσει, να δοκιμάσει με καθοδηγημένο τρόπο να τα γράψει, να τα αναγνωρίζει και να τα ξεχωρίζει μέσα σε λέξεις και όπου αλλού τα δει.

Μέσα και δραστηριότητες

Διάφορα μέσα που μπορούν να εμπλουτίσουν τη διδασκαλία είναι:

1. συζήτηση σε κύκλο
2. διάλογοι
3. υπόδυνη ρόλων
4. τραγούδια και ποιήματα
5. ομαδικά παιχνίδια
6. δραματοποίηση, θέατρο, κουκλοθέατρο
7. κατασκευές, χειροτεχνία

Πρόσθετο υλικό για φωτοτύπηση

Στο παρόντομα υπάρχουν φύλλα εργασίας τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν ανάλογα με το θέμα που πραγματεύεται ο/η νηπιαγωγός με τα παιδιά.

Σχετικές οδηγίες δίδονται σε κάθε ενότητα.

Ενότητα 1η: Γεια σας

Θέμα: Το σχολείο / Το φθινόπωρο.

- α) Επιστροφή από διακοπές.
- β) Γνωριμία με κάποιους ήρωες του βιβλίου.
- γ) Αρχίζει το σχολείο.
- δ) Σχολικά είδη.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Απευθύνω κατάλληλο χαιρετισμό.
- β) Συστήνομαι και κάνω γνωριμίες.
- γ) Αναγνωρίζω και ονομάζω πρόσωπα και αντικείμενα.
- δ) Περιγράφω δραστηριότητες.

Βασικές προτάσεις:

- α) Γεια σου/ γεια σας, γεια χαρά, καλημέρα, καλησπέρα, καληνύχτα.
- β) Τι κάνεις; Καλά, ευχαριστώ.
- γ) Ποιος-ποια είμαι-είσαι-είναι;
- δ) Τι είναι;
- ε) Τι κάνει-κάνουν;

Σκηνικό ιστορίας:

Τα παιδιά γνωρίζουν την παρέα με τους 5 πρώτους ήρωες του βιβλίου (Μαρία, Ήλιας, Νίνα, Κοκό, Τασία). Όλοι αυτοί αγαπούν τα βιβλία, τα γράμματα και τις ζωγραφιές. Ο Οδυσσέας, που είναι φίλος τους και οδηγεί τρένο, τους πηγαίνει στο σχολείο. Μαζί τους παίρνουν τα σχολικά τους είδη, το κολατσιό τους και μερικά από τα παιχνίδια τους.

Βασικό λεξιλόγιο:

ο οδηγός, ο ήλιος, η τσάντα, η ξύστρα, η γόμα, το μολύβι, το τετράδιο, το σχολείο, το βιβλίο, το μήλο, το αχλάδι, το σταφύλι, το τρένο,
είμαι, έχω, πηγαίνω, κάνω, κρατώ,
μέσα, μικρό, μεγάλο, κόκκινο, κίτρινο.

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Οο

Πρότυπη φράση: Ο Οδυσσέας είναι οδηγός

Φωτοτυπίες από το παράρτημα:

- Σκίτσο 1-2 : Προγραφική άσκηση: Τελειώνω, λέω τι είναι και χρωματίζω
- Σκίτσο 3 : Βάζω στη τσάντα τα πράγματα του σχολείου
- Σκίτσο 4 : Λέω πού πάει το κοριτσάκι και το βοηθό να πάει
- Σκίτσο 5 : Λέω τα φρούτα που έφαγα το καλοκαίρι. Μετά τα χρωματίζω

Τραγούδια - δραστηριότητες:

Το τρένο περνά

Τσαφ, τσουφ (2) το τρένο περνά
Τσαφ, τσουφ (2) περνά και σφυρά
Τσαφ, τσουφ (2) πο πο τι καπνός!

Τσαφ, τσουφ (2) τι μαύρος καπνός!
 Τσαφ, τσουφ (2) μια πάει γοργά.
 Τσαφ, τσουφ (2) μια πάει αργά.
 Τσαφ, τσουφ (2) του τουουουου!

Η πλαστελίνη. Η πλαστελίνη έχει το πλεονέκτημα ότι δε λερώνει και είναι χρωματιστή. Ξεκινούν με απλές εργασίες, π.χ. φτιάχνουν φρούτα, αντικείμενα της τάξης κ.λπ. Τους καθοδηγούμε να δουλεύουν ξεκινώντας από μια κεντρική μάζα και να τραβούν τα διάφορα στοιχεία της κατασκευής χωρίς να προσθέτουν κομμάτια. **Ελεύθερο σχέδιο με μαρκαδόρους.** Η ζωγραφική με μαρκαδόρους ξεκινά με λεπτούς και μετά με χοντρούς μαρκαδόρους.

Κουκλοθέατρο

Αυτοσχεδιασμός με τα ονόματα των παιδιών. Ο Λούης (ή κάποιος άλλος ήρωας του βιβλίου) βγαίνει και συστίνεται. Θέλει να μάθει τα ονόματα των παιδιών. Η δασκάλα έχει δώσει σε 5 παιδιά χρωματιστές κορδέλες (κόκκινη, κίτρινη, πράσινη, γαλάζια και καφέ). Ο Λούης ρωτά κάθε φορά "Εσύ με την κίτρινη κορδέλα πώς λέγεσαι; Θέλεις να γίνουμε φίλοι, να παίξουμε το διάλειμμα;" Αφού ακούσει τα ονόματα των παιδιών, τα μπερδεύει τάχα, ενώ από κάτω τον διορθώνουν.

Ομαδικές εργασίες με ζωγραφική και κολάζ

Η φρουτιέρα. Τα παιδιά χρωματίζουν φρούτα που τους έχουμε δώσει σε φωτοτυπία, τα κόβουν και τα κολλούν σε άλλη φωτοτυπία που έχει σχεδιαστεί σε φρουτιέρα.

Το καλάθι με τα μήλα. Το κάθε παιδί ζωγραφίζει ένα μήλο, που το έχουμε βάλει σε θέση που μπορεί να το δει. Στη συνέχεια το κόβει με λευκό περιθώριο και το κολλά σε ένα μεγάλο χαρτί που έχουμε σχεδιάσει ένα καλάθι ή μια πιατέλα. Έτσι έχουν φτιάξει μια ομαδική εργασία.

Το τρένο με τα ονόματα των παιδιών της τάξης. Κάθε παιδί ζωγραφίζει ένα βαγόνι σε χαρτί μεγέθους του χαρτιού φωτοτυπικού. Το κόβει με λευκό περίγραμμα 2 – 3 χιλιοστών και το κολλά σε μεγάλο χαρτί όπου η δασκάλα έχει σχεδιάσει τις ράγες του τρένου. Όλα τα βαγόνια κολλημένα στη σειρά σχηματίζουν μια ομαδική εργασία με θέμα το τρένο.

Κατασκευές με κουτιά. Πάρισουν τα παιδιά διάφορα κουτιά από τη γωνιά του άχρηστου υλικού. Τα βάφουν με πλαστικό χρώμα. Κολλούν ή ζωγραφίζουν παράθυρα και ανθρώπους (κεφάλια) πίσω από τα παράθυρα. Κολλούν ρόδες από χοντρό χαρτόνι ή καπάκια μπουκαλιών (μπύρας, αναψυκτικών κτλ).

Συσχετισμός εικόνων (μηλιά). Αφού διηγηθούμε την ιστορία της μηλιάς από φύτεμα μέχρι την παραγωγή καρπού (κουκούτσι, μικρό δεντράκι, μεγάλο δέντρο), δίνουμε στα παιδιά τις σχετικές εικόνες που τις βάζουν με τη σειρά.

Ψηλάφηση αντικειμένων κρυμμένων σε σακουλάκι. Τοποθετούμε σε ένα σακουλάκι διάφορα μικροαντικείμενα, φρούτα, σχολικά είδη κτλ., αφού πρώτα τα παιδιά τα ψηλαφίσουν. Στη συνέχεια, με δεμένα μάτια προσπαθούν να τα αναγνωρίσουν, ψηλαφίζοντάς τα πάλι ένα, π.χ. ένα κουμπί, μια μικρή μπάλα, ένα σπιρτόξυλο, ένα καρότο, μια μπανάνα, μια ξύστρα κτλ.

Οι ασκήσεις αυτές να γίνονται διαδοχικά με το ένα και ύστερα με το άλλο χέρι.

Ασκήσεις γεύσεις με φρούτα. Παρουσιάζουμε στα παιδιά διάφορα φρούτα (μπανάνες, μήλα, ξινόμηλα, πορτοκάλια γλυκά, πορτοκάλια ξινά) και τους ζητάμε να μας πουν τι γεύση έχουν αφού πρώτα τα δοκιμάσουν.

Ενότητα 2η: Πώς σε λένε;

Θέμα: Ο εαυτός μου.

- α) Όνομα-φύλο.
- β) Μέρη του σώματος.
- γ) Φυσικά χαρακτηριστικά.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Ζητώ και δίνω πληροφορίες για πρόσωπα και ζώα.
- β) Αναγνωρίζω και ονομάζω μέρη του σώματος.
- γ) Αναγνωρίζω και περιγράφω φυσικά χαρακτηριστικά.
- δ) Παρουσιάζω και περιγράφω τον εαυτό μου.

Βασικές προτάσεις: α) Είμαι ο,η Με λένε Το όνομά μου είναι.

- β) Είμαι αγόρι-κορίτσι / Είμαι ..... χρονών. Είμαι ψηλός, κοντός, μετριος.
- γ) Έχω μακριά /κοντά /ίσια /σγουρά/μαύρα/καστανά/ξανθά μαλλιά
- δ) Έχω μαύρα, καστανά, γαλανά, μεγάλα, μικρά, μάτια.
- ε) Έχω μεγάλο, μικρό σώμα, κεφάλι.
- στ) Μου αρέσει το καλοκαίρι, η μπάλα, το μήλο.
- ζ) Πηγαίνω στην ..... τάξη

Σκηνικό ιστορίας: Τα παιδιά βρίσκονται μέσα στην τάξη και παίζουν με τη δασκάλα τους το παιχνίδι γνωριμίας με τη μπάλα (δες πιο κάτω τις λεπτομέρειες για το παιχνίδι)

Βασικό λεξιλόγιο: ο φίλος, η τάξη, η δασκάλα, η μπάλα , η μύτη, το αγόρι

το κορίτσι, το μάτι , το κεφάλι, το αυτί, το στόμα, τα μαλλιά, τα δόντια
μπαίνω, δείχνω, στέκομαι, κάθομαι, διαβάζω, γράφω, ζωγραφίζω, μου αρέσει, με λένε

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Ιι

Πρότυπη φράση: Ο Ίκαρος έκανε ένα καραβάκι.

Φωτοτυπίες από το παράρτημα:

- Σκίτσο 6: Χρωματίζω αυτό που είμαι
- Σκίτσο 7: Τελειώνω, λέω τι είναι και χρωματίζω
- Σκίτσο 8: Δίνω στα κορίτσια ένα αυτοκίνητο και στα αγόρια μια κιθάρα
- Σκίτσο 9: Κόβω και κολλώ τα παιδιά σε κύκλο βάζοντας κάθε αγόρι δίπλα σε ένα κορίτσι

Τραγούδια - δραστηριότητες:

Χαρωπά τα δυο μου χέρια

Χαρωπά τα δυο μου χέρια τα χτυπώ (2 παλαμάκια)

Χαρωπά τα δυο μου χέρια τα χτυπώ (2 παλαμάκια)

Μια και είμαι εγώ παιδί ξέρω πάντα να γελώ

Χαρωπά τα δυο μου χέρια τα χτυπώ (2 παλαμάκια)

Χαρωπά τα δυο μου δάκτυλα χτυπώ (2 χτυπήματα δακτύλων)

Χαρωπά τα δυο μου δάκτυλα χτυπώ (2 χτυπήματα δακτύλων)

Μια και είμαι εγώ παιδί ξέρω πάντα να γελώ

χαρωπά τα δυο μου δάκτυλα χτυπώ (2 χτυπήματα δακτύλων)

Χαρωπά τα δυο μου γόνατα χτυπώ (2 χτυπήματα γονάτων)

Χαρωπά τα δυο μου γόνατα χτυπώ (2 χτυπήματα γονάτων)

Μια και είμαι εγώ παιδί ξέρω πάντα να γελώ.

Χαρωπά τα δυο μου γόνατα χτυπώ (2 χτυπήματα γονάτων)

Χαρωπά τα δυο μου πόδια τα χτυπώ (2 χτυπήματα ποδιών)

Χαρωπά τα δυο μου πόδια τα χτυπώ (2 χτυπήματα ποδιών)

Μια και είμαι εγώ παιδί ξέρω πάντα να γελώ

Χαρωπά τα δυο μου πόδια τα χτυπώ (2 χτυπήματα ποδιών)

Χαρωπά θε να γελάσω δυνατά χα χα

Χαρωπά θε να γελάσω δυνατά χα χα

Μια και είμαι εγώ παιδί ξέρω πάντα να γελώ κι άμα θες απ' την αρχή ξαναρχινώ (2 παλαμάκια, 2 χτυπήματα δακτύλων, 2 χτυπήματα γονάτων, 2 χτυπήματα ποδιών, χα χα).

Παιχνίδι γνωριμίας με την μπάλα

Τα παιδιά καθισμένα σε κύκλο. Η νηπιαγωγός κρατά μια μπάλα. Λέει το όνομά της και πετά την μπάλα σ' ένα παιδί. Το παιδί θα πρέπει παίρνοντας την μπάλα να φωνάξει το όνομά του. Τα παιδιά πρέπει να βρίσκονται σε ετοιμότητα, με τα χέρια ανοικτά να πάρουν την μπάλα και να πουν το όνομά τους.

Παιχνίδι γνωριμίας με το λουλούδι

Η δασκάλα μ' ένα λουλούδι στο χέρι πηγαίνει μπροστά από ένα παιδί και του λέει: «Είμαι η Ειρήνη, εσύ ποιος είσαι;» Ταυτόχρονα του δίνει το λουλούδι. Το παιδί λέει το όνομά του, παίρνει το λουλούδι και συνεχίζει στο επόμενο παιδί. Το παιχνίδι συνεχίζεται μέχρι να πουν τ' όνομά τους όλα τα παιδιά.

Παιχνίδι γνωριμίας: Το τρένο

Τα παιδιά ελεύθερα στο χώρο. Η δασκάλα ή κάποιο παιδί πηγαίνει σε κάποιο άλλο και του λέει: «Είμαι η μηχανή του τρένου. Θέλεις να γίνεις το βαγονάκι μου; Το παιδί γίνεται βαγόνι λέγοντας το όνομά του και πηγαίνει πίσω από τη «μηχανή». Το μικρό τρενάκι συνεχίζει το ταξίδι σε ένα επόμενο παιδί μέχρι όλα τα παιδιά να γίνουν βαγόνια λέγοντας το όνομά τους.

Μια παραλλαγή είναι το «τρένο» να ταξιδεύει λέγοντας ρυθμικά το όνομα του τελευταίου παιδιού.

Παιχνίδια σχηματισμού ομάδας με δυο χρώματα (κορδέλες και μαντήλια)

Υπάρχουν κορδέλες και μαντήλια σε πανεργάκια. Λέμε στα παιδιά να έχουν στο χέρι τους ή κορδέλα ή μαντήλι. Ακούγοντας ένα κοιματή μουσικής μαζεύονται τα παιδιά με τις κορδέλες και χορεύουν ελεύθερα. Η μουσική αλλάζει και τα παιδιά με τα μαντήλια χορεύουν. Το παιχνίδι συνεχίζεται με αλλαγή.

Ομαδικό παιχνίδι: Κόκκινο και μπλε

Συμμετέχουν μέχρι 20 παιδιά. Ηλικία: μέση (4-5 χρονών), μεγαλύτερη (5-7 χρονών). Όργανα: 2 μαντήλια (κόκκινο και μπλε) και κιμωλία. Σχηματίζονται δύο ομάδες, οι οποίες τοποθετούνται πίσω από μία γραμμή, η μία απέναντι από την άλλη. Η δασκάλα κρατάει σε κάθε χέρι ένα μαντήλι. Από την αρχή διευκρινίζουμε σε ποιο τρόπο μετακίνησης αντιστοιχεί το κάθε μαντήλι (π.χ. κόκκινο – περπάτημα, μπλε – βάδιση στα τέσσερα).

Τα παιδιά μετακινούνται γρήγορα, ανάλογα με το ποιο μαντήλι σηκώνει η δασκάλα, προς την απέναντι μεριά. Νικήτρια είναι η ομάδα που βρίσκεται πρώτη πίσω από την απέναντι γραμμή.

Στην αρχή, όταν σηκώνει ένα μαντήλι, μπορεί να λέει τον τρόπο κίνησης και το χρώμα (π.χ. κόκκινο- τρέξιμο). Σημαντικό είναι να μάθουν τα παιδιά να τοποθετούνται γρήγορα πίσω στη γραμμή.

Κουκλοθέατρο

Αυτοσχεδιασμός με τα ονόματα των παιδιών. Ο Ίκαρος βγαίνει και συστήνεται. Θέλει να μάθει τα ονόματα των παιδιών. Τα ρωτά αναφερόμενος σε χαρακτηριστικά τους. π.χ. Εσύ με τα κοντά μαλλιά και την κίτρινη μπλούζα πώς λέγεσαι; Θέλεις να γίνεις φίλος μου; Αφού ακούσει τα ονόματα των παιδιών, τα μπερδεύει τάχα ενώ από κάτω τον διορθώνουν.

Ταξινομήσεις αντικειμένων

Έχουμε ήδη ετοιμάσει καρτελάκια με εικόνες φρούτων, αντικειμένων κτλ. Τα παιδιά τα ταξινομούν σε ομάδες. Άλλος τρόπος ταξινόμησης είναι, π.χ., μικρότερα και μεγαλύτερα πρόγιμα, πρόγιμα της τάξης, πρόγιμα που τρώμε, πρόγιμα που έχουν κόκκινο χρώμα κτλ. Σε όλες αυτές τις ταξινομήσεις προηγείται συζήτηση.

Ενότητα 3η: Ποιος είναι;

Θέμα: Η αίθουσα διδασκαλίας και ο εξοπλισμός της.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Αναγνωρίζω και ονομάζω τα πρόσωπα και τα αντικείμενα της τάξης.
- β) Ζητώ και δίνω πληροφορίες για πρόσωπα, ζώα και πράγματα της τάξης.
- γ) Περιγράφω μια αίθουσα διδασκαλίας.
- δ) Περιγράφω δραστηριότητες που γίνονται στην τάξη.

Βασικές προτάσεις:

α) Ποιος είναι;	Τι είναι;
β) Είναι ο, η, το	Είναι ο, η, το;
γ) Ναι, είναι ο, η, το	Όχι, είναι ο, η, το
δ) Ποιος είσαι;	Είσαι ο, η, το;
ε) Ναι, είμαι ο, η, το	Όχι, είμαι ο, η, το
στ) Πώς είναι	
ζ) Πού είναι;	
η) Τι έχει μέσα;	
θ) Τι κάνει/κάνουν;	

Σκηνικό ιστορίας: Τα παιδιά στην τάξη περνούν ωραία. Παιζουν, μιλούν και ζωγραφίζουν. Η Αμάντα, η αλεπούδιτσα, βαρέθηκε να είναι μόνη στο δάσος. Θέλει να κάνει παρέα με τα παιδιά. Ντύνεται δασκάλα, παίρνει το ποδήλατό της κι έρχεται στο σχολείο.

Λεξιλόγιο:

ο πίνακας, ο τοίχος, ο χάρτης, η τάξη, η καρέκλα, η εικόνα, η κουρτίνα, η κιμωλία, το ρολόι, το θρανίο, το παράθυρο, το χαλί, το τρίγωνο, το τετράγωνο, ο κύκλος, το μπλε.

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Αα

Πρότυπη φράση: Η Αμάντα κάνει τη δασκάλα.

Φωτοτυπίες από το παράρτημα:

- Σκίτσο 10 : Τελειώνω, λέω τι δείχνει η εικόνα και χρωματίζω.
- Σκίτσο 11 : Λέω τι κάνω μέσα και έχω από την τάξη.
- Σκίτσο 12 : Κυκλώνω ό,τι δεν ταιριάζει.
- Σκίτσο 13 : Τελειώνω και λέω τι βλέπω.
- Σκίτσο 14 : Χρωματίζω ό,τι είναι μεγάλο και ψηλό.

Τραγούδια - δραστηριότητες:

Ο καθρέφτης

Έλα στον καθρέφτη να παιξούμε μαζί·

ό,τι κάνω εγώ κάνε το και εσύ.

Δες πως πιάνω τη μυτούλα
και τα αυτιά μου τα τραβώ
και τα σκαλοπάτια τώρα
στον καθρέφτη θα ανεβώ.

Έλα στον καθρέφτη να παίξουμε μαζί·
ό, τι κάνω εγώ κάνε το και εσύ.

Δες πως παιζω με τα χεΐλη
σα λαγός τ' αυτιά κουνώ,
κάνω πως θα τρέξω τώρα
κι άλλα κόλπα αρχινώ.

Έλα στον καθρέφτη να παίξουμε μαζί·
ό, τι κάνω εγώ κάνε το και εσύ.

Δε σου λέω τι θα κάνω,
μη μου πεις πια ούτε συ,
μοιάζουμε σα μεθυσμένοι
λες και ήπιαμε κρασί.

Όμορφη μηλιά

(Τα δύο χέρια ανοιχτά διαγώνια, ψηλά. Πλάγιες κάμψεις δεξιά, αριστερά με στροφή γύρω – γύρω επί τόπου. Δύο πλάγιες κινήσεις σε κάθε μέτρο της μουσικής).

(Σήκωμα ψηλά στις μύτες των ποδιών με τα πόδια κλειστά. Χέρια και κεφάλι ψηλά με πολλή τάση προς τα επάνω. Πήδημα επί τόπου για να φτάσουν πιο ψηλά).

Όμορφη μηλιά
στη βουνοπλαγιά,
έχεις τόσα μήλα
πάνω στα κλαριά.

Θέλω να τα φτάσω,
τα χεράκια μου στηκώνω,
το κεφάλι μου τεντώνω
και πηδώ πολύ ψηλά.

Παραλλαγή στο παιχνίδι γνωριμίας

Το κάθε παιδί με τη σειρά του θα πει το όνομά του και κάτι για τον εαυτό του, π.χ. πού μένει, αν έχει αδέλφια, αν έχει ένα ζωάκι στο σπίτι του, πώς περνά τις ελεύθερες ώρες του, τι του αρέσει και τι δεν του αρέσει.

Ομαδικό παιχνίδι: Χορεύοντας στον καθρέφτη

Συμμετέχουν: μέχρι 20 παιδιά (σε ζευγάρια).

Ηλικία: μέση (4-5 χρονών), μεγαλύτερη (5-7 χρονών).

Τα παιδιά ανά δύο, στέκονται το ένα απέναντι στο άλλο (1-2 μέτρα απόσταση). Ένα από τα παιδιά εκτελεί διάφορες κινήσεις με τα χέρια και τα πόδια του. Το άλλο παιδί μιμείται τις κινήσεις έτσι ώστε να δημιουργείται σχεδόν η εντύπωση ότι είναι το είδωλό του σε ένα καθρέφτη.

Η δασκάλα προετοιμάζει τα παιδιά μέσης ηλικίας βάζοντάς τα να μιμηθούν τις κινήσεις της, πριν παιξουν μόνα τους σε ζευγάρια. Οι ρόλοι μεταξύ των παιχτών εναλλάσσονται συχνά.

Ζωγραφική – Κολάζ: Οι μηλιές

Ζωγραφίζουν ελεύθερα ή σε φωτοτυπία δέντρο μηλιάς, το κόβουν με λευκό περιθώριο δύο χιλιοστών και κάθε παιδί κολλά το δέντρο του σε μεγάλο χαρτί.

Έτσι σχηματίζουν μια ομαδική εργασία σε έναν αγρό γεμάτο μηλιές.

Συσχετισμός ομοίων αντικειμένων

Δίνουμε στα νήπια αντικείμενα ή εικόνες αντικειμένων, που είναι όμοια ανά δύο, και τους ζητάμε να κάνουν «ζευγάρια», π.χ. κάρτες με γεωμετρικά σχήματα που μοιάζουν ανά δύο ως προς το χρώμα ή ως προς το γέμισμα με κάθετες ή οριζόντιες γραμμές, σπιτάκια, λουλούδια, ανθοδοχεία κτλ.

Ταξινομήσεις αντικειμένων

Σε αυτή τη δραστηριότητα χρειαζόμαστε υλικό από 3 χρώματα (μπλε, κόκκινο, κίτρινο), 2 μεγέθη (μικρά, μεγάλα), 3 σχήματα (τρίγωνο, τετράγωνο, στρογγυλό) και 2 πάχη (χοντρά, λεπτά).

Στην αρχή το υλικό δίνεται για ελεύθερους χειρισμούς και προβαίνουν μόνα τους σε ταξινομήσεις. Το πρώτο κριτήριο για ταξινόμηση είναι το χρώμα. Τα παιδιά τα ταξινομούν ανεξάρτητα από μέγεθος και σχήμα.

Δεύτερο χαρακτηριστικό είναι το μέγεθος. Μας βοηθάνε δύο σχεδιασμένα ανθρωπάκια, ένα μεγάλο και ένα μικρό. Ζητάμε από τα παιδιά να ξεχωρίσουν όλα τα μεγάλα σχήματα και να τα τοποθετήσουν κάτω από τη φιγούρα με το μεγάλο ανθρωπάκι. Τα μικρά σχήματα κάτω από το μικρό ανθρωπάκι.

Το τρίτο βασικό γνώρισμα είναι το πάχος. Έχουμε χαράξει σε δύο χαρτονάκια μια χοντρή και μια λεπτή γραμμή. Τα παιδιά τοποθετούν τα χοντρά μπλοκ κάτω από το χαρτονάκι με τη χοντρή γραμμή και τα λεπτά κάτω από το χαρτονάκι με τη λεπτή γραμμή.

Κολάζ – Ζωγραφική: Ένας διαγωνισμός για τα καλύτερα καπέλα.

Παραμύθι: Δύο «σούπερ γάτες»

Μια φορά κι έναν καιρό, ήταν δύο γάτες, η Κλάρα και η Σάρα. Αυτές οι δύο γάτες συνεχώς καυγάδιζαν. «Εγώ είμαι η πιο δυνατή, η πιο καλή, η πιο μεγάλη και η πιο γρήγορη γάτα», έλεγε η μία. «Μπορώ να τρέξω πιο γρήγορα από σένα!» – και έτρεξε να πιάσει έναν από τους ποντικούς που συχνά τους έτρωγαν το τυρί από το πιάτο.

«Όχι, όχι! Εγώ είμαι καλύτερη! Εγώ μπορώ να περπατώ αθόρυβα να σκαρφαλώνω ψηλά, να πηδώ πιο μακριά και να τρέχω πιο γρήγορα από εσένα» είπε η άλλη, κι έκανε ένα τεράστιο πήδημα στο λιβάδι πιάνοντας δύο ποντικούς. «Κοίτα με, κοίτα με!» φώναξε η άλλη που είχε πιάσει τον πρώτο ποντικό. «Κοίτα με πόσο ψηλά μπορώ να πηδώ εγώ». Η άλλη πάνω στο λιβάδι άρχισε να τσιρίζει «Κοίτα με, κοίτα με! Κοίτα πόσο μακριά μπορώ να πηδώ εγώ!»

Όμως κανείς δεν είδε πόσο μακριά πηδούσε, ούτε άκουσε κανείς την άλλη που φώναζε πόσο ψηλά μπορεί να πηδά. Γιατί και οι δύο είχαν απομακρυνθεί τόσο πολύ μέσα στο δάσος, που καμιά δεν έπαιρνε είδηση τι έκανε η άλλη. Έτσι πέρασαν όλη την ημέρα με τσιρίγματα και φωνές, τόσο που κατάντησε βαρετό. Το βραδάκι αποφάσισαν να γυρίσουν πίσω. «Πού είσαι Κλάρα» φώναζε η Σάρα. «Εσύ είσαι πιο δυνατή, πιο καλή, γρήγορη». Η Κλάρα που είχε και αυτή επιστρέψει από το δάσος είπε «Όχι εσύ είσαι η καλύτερη». «Εντάξει και οι δύο είμαστε!» είπαν και οι δύο με μια φωνή. Κι έτσι αγκαλιάστηκαν και ξεκίνησαν τις βόλτες τους μαζί πάλι.

Ενότητα 4η: Ἐλα στην παρέα μας

Θέμα: Το διάλειμμα

- α) Ο καιρός το φθινόπωρο.
- β) Παιχνίδια και φιλίες.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Κάνω γνωριμίες και φιλίες.
- β) Καλώ κάποιον για παιχνίδι.
- γ) Περιγράφω δραστηριότητες.
- δ) Δίνω πληροφορίες για τον καιρό και τη φύση.
- ε) Εκτελώ και δίνω οδηγίες και εντολές.

Βασικές προτάσεις:

- α) Πώς σε λένε;
- β) Θέλεις να κάνουμε παρέα, να γίνουμε φίλοι, να παίξουμε;
- γ) Έλα να γίνουμε φίλοι, να παίξουμε; Έλα στην παρέα μας.
- δ) Παίζουν μπάλα. Παίζουμε μπάλα; Εντάξει.
- ε) Φυσά, κάνει κρύο, έχει σύννεφα.
- στ) Πέφτουν τα φύλλα
- ζ) Έλα, πάρε, πήγαινε, δώσε, πέτα, άνοιξε, κλείσε, βάλε, χρωμάτισε, ζωγράφισε, δεξιες, κόψε.
- η) Χτένισε τα μαλλιά σου, πλύνε τα χέρια σου, καθάρισε τα αυτιά σου, βούρτσισε τα δόντια σου.

Σκηνικό ιστορίας:

Αφού δεν είναι αληθινή δασκάλα, η Αμάντα επιστρέφει λυπημένη στο δάσος. Επειδή δεν έχει με ποιον να παίξει, παίρνει το ποδήλατό της και ξαναπηγαίνει στο σχολείο. Θέλει να κάνει τραμπάλα. Η Τασία την καλεί στην παρέα τους.

Λεξιλόγιο:

ο δάσκαλος, ο διευθυντής, ο καιρός, ο ουρανός, ο αέρας, η αυλή, η τραμπάλα, η κούνια, το φθινόπωρο, το σύννεφο, η βροχή, το σχοινάκι, το τυρί, τα φύλλα, πράσινο, καφέ

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Ττ

Πρότυπη φράση: Τασία, κάνουμε τραμπάλα;

Φωτοτυπίες από το παράρτημα:

Σκίτσο 15 : Χρωματίζω τρεις κούκλες και τρία αυτοκινητάκια πράσινα.

Σκίτσο 16 : Χρωματίζω τα πιο πολλά.

Σκίτσα 17-18 : Κόβω και βάζω μέσα στη φρουτιέρα τα φρούτα που τρώμε το φθινόπωρο.

Σκίτσο 19 : Τελειώνω και χρωματίζω τα σταφύλια.

Τραγούδια - δραστηριότητες:

Το φθινόπωρο

Ήρθε το φθινόπωρο πέφτουνε τα φύλλα τα πουλάκια φύγανε έρημη' η φωλιά.	Ήρθε το φθινόπωρο άρχισ' η βροχούλα κι ο σπουργίτης έρημος ψύχουλα ζητά.

Παραλλαγή στις ανακοινώσεις των παιδιών

Τα παιδιά καθισμένα στον κύκλο. Ξεκινάει πρώτη η δασκάλα και λέει: π.χ. *Ποιο παιδί είναι καστανό, λεπτό με κοντά μαλλιά και πάντα χαμογελαστό;*

Το παιδί που θα δώσει τη σωστή απάντηση, μπορεί να συνεχίσει το παιχνίδι κάνοντας τις δικές του ερωτήσεις.

Η δασκάλα προσπαθεί ώστε να συμμετέχουν όλα τα παιδιά σ' αυτή τη διαδικασία. Έτσι το κάθε παιδί αντιλαμβάνεται και απολαμβάνει τη μοναδικότητά του μέσα από τις ερωτήσεις που μιλάνε μόνο για αυτό.

Ζαβολιές (χορεύουμε και αλλάζουμε συνέχεια ταίρι)

Τα παιδιά με μουσική χορεύουν ελεύθερα στο χώρο. Με το σταμάτημα της μουσικής τα παιδιά προσπαθούν να βρουν ένα ταίρι.

Συνεχίζουν να κινούνται στο χώρο χορεύοντας τώρα ζευγάρια. Στο επόμενο σταμάτημα αλλάζουν ζευγάρι.

Το παιχνίδι συνεχίζεται μέχρι να τελειώσει το μουσικό κομμάτι.

Παιχνίδια με το σακουλάκι

Το κάθε παιδί έχει το σακουλάκι με φασόλια.

Περπατούν τριγύρω στην αυλή ή στην αίθουσα, ισορροπώντας το στο κεφάλι τους, στο χέρι, στον ώμο, στην πλάτη, στο πόδι.

Τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να κάνουν άλλες προτάσεις.

Τα σύννεφα

Τα παιδιά διασκορπισμένα στο χώρο παριστάνουν τα «σύννεφα». Η δασκάλα είναι ο άνεμος. Τα «σύννεφα» θα κινηθούν διαδοχικά με διάφορες αξίες που η δασκάλα χτυπά στο ταμπουρίνο.

Ο «άνεμος φυσά απαλά» και τα σύννεφα περπατούν με βήματα αργά.

Ο «άνεμος φυσά πιο δυνατά» και τα σύννεφα περπατούν πιο γρήγορα.

Ο «άνεμος φυσά πολύ δυνατά» και τα σύννεφα περπατούν πολύ γρήγορα.

Ο «άνεμος φυσά πάρα πολύ δυνατά» και τα σύννεφα προχωρούν τρέχοντας.

Μερικές καταγίδες: χτυπούμε 2-3 φορές τέταρτα που διακόπτονται από μια σύντομη παύση.

Ομαδική εργασία

Τα παιδιά χρωματίζουν φύλλα που τους δίνονται σε φωτοτυπημένο χαρτί καφέ και κίτρινα. Τα κόβουν με λευκό περιθώριο 2 χιλιοστών. Στη συνέχεια τα κολλούν στο κάτω μέρος ενός μεγάλου χαρτιού.

Ζωγραφική και ομαδικό κολάζ

Τα παιδιά κόβουν χρωματισμένα χειλιδονάκια και τα κολλούν στο πάνω μέρος του χαρτιού που μπορούν να έχουν ήδη κολλήσει φθινοπωρινά φύλλα. Συμπληρώνουν την εικόνα με ξερά αληθινά φύλλα, ζωγραφίζουν δένδρα χωρίς φύλλα, κόβουν και κολλούν γκρίζα σύννεφα και σχεδιάζουν σταγόνες βροχής.

Ταξινομήσεις αντικειμένων

Συνεχίζεται η δραστηριότητα της ενότητας 3 (ταξινομήσεις αντικειμένων). Έχουμε ετοιμάσει καρτελάκια με τα σχήματα (τρίγωνο, τετράγωνο, παραλληλόγραμμο, στρογγυλό). Τα παιδιά ταξινομούν τα τρίγωνα κάτω από το καρτελάκι με το τρίγωνο, τα τετράγωνα κάτω από το καρτελάκι με το τετράγωνο, τα παραλληλόγραμμα κάτω από το καρτελάκι με το παραλληλόγραμμο και τα στρογγυλά κάτω από το καρτελάκι από τον κύκλο. Σε όλες τις δραστηριότητες παροτρύνουμε τα παιδιά να κάνουν μόνα τους ανάλογους συσχετισμούς.

Ενότητα 5η: Μια ωραία οικογένεια

Θέμα: Η οικογένεια α) Τα μέλη της οικογένειας και οι σχέσεις μεταξύ τους.
β) Οικογενειακές δραστηριότητες.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Αναγνωρίζω και ονομάζω τα μέλη μιας οικογένειας.
- β) Δηλώνω απητηκές έννοιες.
- γ) Περιγράφω δραστηριότητες μελών της οικογένειας.
- δ) Παρουσιάζω και ονομάζω τα μέλη της οικογένειας μου.
- ε) Δηλώνω ποιους συγγενείς έχω στην οικογένειά μου.
- στ) Αναφέρω τις κυριότερες δραστηριότητες του καθενός.
- ζ) Εκφράζω τα συναισθήματά μου για τα μέλη της οικογένειας μου.

Βασικές προτάσεις:

- α) Ποιος είναι αυτός-αυτή; Ο πατέρας-Η μητέρα
- β) Ο πατέρας μου. Η μαμά του, της
- γ) Ο πατέρας φέρνει τσάι. Η μητέρα βλέπει τηλεόραση.
- δ) Είναι ο πατέρας μου. Είναι η μητέρα μου.
Αυτός είναι ο πατέρας μου. Αυτή είναι η μητέρα μου
- ε) Έχω μια αδερφή. Έχω έναν παππού και μια γιαγιά.
Έχω δύο αδερφούς και δύο αδερφές
- στ) Ο πατέρας μου μαγειρεύει. Η μητέρα μου πάει στη δουλειά.
- ζ) Αγαπώ τον αδερφό μου, τη νονά μου

Σκηνικό ιστορίας: Η Κοκό βρίσκεται στο σπίτι με την οικογένειά της. Πρότα διαβάζει ένα βιβλίο. Μετά βγαίνει στην αυλή και παίζει με το μπαλάκι της. Με μια δυνατή κλωτσιά το μικρό μπαλάκι χάνεται στο δάσος. Η Κοκό τρέχει να το βρει και χάνεται μέσα στα δέντρα. Ξαφνικά βλέπει μπροστά της μια τεράστια αρκούδα. Τρομάζει πολύ κι αρχίζει να τρέχει. Γυρίζει στο σπίτι με κλάματα και λέει στη μαμά της ότι δε θα ξαναφύγει μόνη της μακριά από το σπίτι.

Λεξιλόγιο:

ο πατέρας, ο παππούς, ο αδερφός, η μητέρα, η γιαγιά, η αδερφή, η οικογένεια, η τηλεόραση,
το μωρό, το ραδιόφωνο, βιοτήριο, μαγειρεύω, σιδερώνω, στρώνω, διαβάζω, γράφω

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Κκ

Πρότυπη φράση: Η Κοκό παίζει με το μπαλάκι.

Φωτοτυπίες από το παράρτημα:

- Σκίτσο 20 : Λέω τι δείχνει η εικόνα και τι κάνει ο καθένας.
- Σκίτσο 21 : Λέω πώς είναι ο καθένας.
- Σκίτσο 22 : Τελειώνω, λέω τι βλέπω και χρωματίζω.
- Σκίτσο 23 : Χρωματίζω τα ψηλά δέντρα που είναι πίσω από την οικογένεια και τα λουλουδιά που είναι μπροστά από το σπίτι.
- Σκίτσο 24: Λέω και χρωματίζω τα ζώα του δάσους.
- Σκίτσο 25: Βάζω την οικογένεια γύρω από τη γατούλα.

Τραγούδια - δραστηριότητες:**Οι δικοί μου**

Το τραγούδι είναι δυνατό να δραματοποιηθεί. Κάποιο παιδί παριστάνει τη μαμά, άλλο τον μπαμπά ενώ ένα τρίτο παιδί παριστάνει το μωρό. Όλοι κάνουν τις ανάλογες κινήσεις. Ακόμη μπορούν να χωριστούν σε τρεις ομάδες και να πάρουν τους ανάλογους ρόλους.

Η μαμά μου,
η καλύτερη του κόσμου,
μου χαμογελά
κι είναι τότε σαν ο κόσμος
να 'ναι όλος δικός μου.
Ο μπαμπάς μου,
ο καλύτερος του κόσμου,
μου χαμογελά
κι είναι τότε σαν ο κόσμος
να 'ναι όλος δικός μου.

Το μωρό μας,
το καλύτερο του κόσμου,
κλαίει και γελά
ο μικρούλης αδελφός μου
είν' ολόκληρος ο κόσμος.

Καλημέρα

Ξυπνώ και σαν πουλί πετώ,
μόλις φωτίσει η μέρα,
γιοργά ετοιμάζομαι να βγω
και λέω την καλημέρα.
Καλημερίζω τους δικούς
τ' αδέλφια, τους γονιούς μου
κι όσους μας λείπουν μακρινούς
τους συλλογιέται ο νους μου.

Κι όταν πηγαίνω στο σχολείο
κι όταν ξαναγυρίζω
όλους στο δρόμο χαιρετώ,
τους φίλους που γνωρίζω.
Και σ' όλους την καλή ευχή
τη λέω με την καρδιά μου
κι είναι κι η μέρα μου καλή
και πιο καλή η δουλειά μου.

Παντομίμα

Ένα παιδί μιμείται πράγματα που κάνει μέσα κι έξω από το σπίτι με τα αδέλφια και την οικογένειά του π.χ. τρώει, γράφει, διαβάζει, παίζει μπάλα, παίρνει πράγματα από τα ράφια του σουπερμάρκετ και τα βάζει στο καρότσι, φτιάχνει το κρεβάτι του κλπ.

Παιχνίδια με τα σακουλάκια

Τα παιδιά πετούν τα σακουλάκια όσο γίνεται πιο μακριά από ένα καλάθι. Μετά μαζεύουν τα σακουλάκια και τα πετούν μέσα στο καλάθι.

Μεταφέρουμε το καλάθι σε μεγαλύτερη απόσταση και πάλι τα παιδιά προσπαθούν να γεμίσουν το καλάθι με τα σακουλάκια.

Ομαδική εργασία: Ζωγραφική-Χαρτοκοπτική-Χαρτοκολλητική

Σχεδιάζουν μικρά και μεγάλα σπιτάκια, αυτοκίνητα, πάρκα, σουπερμάρκετ. Τα κόβουν και τα κολλούν σε μεγάλο χαρτόνι. Μετά ζωγραφίζουν οικογένειες στους χώρους αυτούς.

Ενότητα 6η: Κρυφτό στο σπίτι

Θέμα: Το σπίτι.

- α) Οι χώροι του σπιτιού.
- β) Η επίπλωση του σπιτιού.
- γ) Η ζωή στο σπίτι.
- δ) Περιγραφή παιχνιδιού.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Αναγνωρίζω και ονομάζω τους χώρους του σπιτιού.
- β) Αναγνωρίζω και ονομάζω τα έπιπλα που υπάρχουν στους διάφορους χώρους του σπιτιού.
- γ) Ζητώ και δίνω πληροφορίες σχετικά με το χώρο στον οποίο βρίσκονται πρόσωπα, ζώα και αντικείμενα.

Βασικές προτάσεις:

- α) Αυτός είναι ο κήπος, η κουζίνα, το σαλόνι.
- β) Στην κρεβατοκάμαρα ύπαρχε ένα κρεβάτι, μια ντουλάπα, ένα κομοδίνο κι ένα γραφείο.
- γ) Πού είναι; Είναι πίσω από, μπροστά από, κάτω από, πάνω από, πάνω στο(v), στη(v), στο, μέσα στο(v), στη(v), στο, δίπλα στο(v), στη(v), στο

Σκηνικό ιστορίας: Μετά το σχολείο η Μαρία και οι φίλοι της παίζουν κρυφτό στο σπίτι της.

Λεξιλόγιο: ο καναπές, η πολυθρόνα, η σκάλα, η ντουλάπα, η κουζίνα, η τουαλέτα, το μπάνιο, η φωτογραφία, η κρεβατοκάμαρα, το σαλόνι, το ντουλάπι, το τραπέζι, το κρεβάτι, το ψυγείο.

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Μμ

Πρότυπη φράση: Η Μαρία μετρά με τα μάτια κλειστά.

Φωτοτυπίες από το παράρτημα:

- Σκίτσο 26 : Λέω και χρωματίζω τα πράγματα του σπιτιού.
- Σκίτσα 27-28 : Λέω τι είναι το καθένα και μετά το κόβω και το βάζω στο σωστό δωμάτιο.
- Σκίτσο 29 : Χρωματίζω τα πιο λίγα.
- Σκίτσο 30: Χρωματίζω με πράσινο και καφέ τα δέντρα που είναι πίσω από το σπιτάκι και τα παραθύρα του σπιτιού.
- Σκίτσο 31: Κόβω και κολλώ σπιτάκια και δεντράκια για να κάνω ένα χωριό.

Τραγούδια - δραστηριότητες:

Τραγουδώ και γυμνάζομαι

Τα παιδιά ξαπλωτά στην πλάτη με τα χέρια εμπρός τεντωμένα σαν να βαστάνε το τιμόνι. Σε όλο το τραγούδι κάνουν την κίνηση του ποδήλατου με τα πόδια. Μπορεί να γίνει και πιο δύσκολο. Να κάνουν την ίδια κίνηση του ποδηλάτου, με τα πόδια στον αέρα, αλλά καθιστά.

Τι ποδήλατο καλό	τι ωραία προχωρώ
είν' αυτό που έχω	τι καλά που τρέχω
τα πετάλια που πατώ	το τιμόνι του βαστώ
κι όλο τα γυρνώ.	κι όλους τους περνώ.

Τραγουδώ και γυμνάζομαι

Σευγαρωτή άσκηση, το ένα παιδί απέναντι στο άλλο. Το ένα κάνει τον καθρέφτη και το άλλο εκείνο που καθρεφτίζεται. Το παιδί που καθρεφτίζεται, π.χ. σήκωμα των χεριών, και το άλλο που είναι καθρέφτης κάνει αμέσως την ίδια κίνηση. Μετά άνοιγμα των χεριών, η πλάγια κάμψη κτλ., ώσπου να τελειώσει το τραγούδι και να αλλάξουν καθήκοντα.

Πηγαίνω στον καθρέφτη
και κάθομαι μπροστά
και βλέπω κάποιον άλλον
εκεί να με κοιτά.

Κουνάω το ένα χέρι
το ίδιο μου κουνά,
κάνει σαν κι εμένα
ποτέ δε σταματά

Η χειροτεχνία

Όλα τα καλά παιδάκια
με χαρές και τραγουδάκια
γύρω-γύρω στα θρανία
κάνουμε χειροτεχνία.

Να σπιτάκια, να εκκλησούλες
να καράβια, να βαρκουύλες
να και τα καλά παιδάκια
με χαρές και τραγουδάκια.

Η καρδιά μου κι εγώ

Είμαι ένα καλό παιδάκι
κι είν' τα στήθια μου κλουβάκι.
Καρδερίνα μέσα 'κει
τίκι-τάκα κελαπδεί.

Οδηγίες για ελεύθερο κολάζ

Έχουμε φέρει φωτογραφίες επίπλων από περιοδικά. Τα παιδιά τις κόβουν και τις ταξινομούν σε έπι-πλα για το σαλόνι, την κρεβατοκάμαρα, την κουζίνα κλπ. Διαλέγουν και κολλούν ό,τι τους αρέσει σε μεγάλο χαρτόνι.

Ζωγραφική – Κολάζ: Τα σπίρτα

Με σπίρτα σχηματίζουν σχέδια και τα κολλούν. Μπορούν να δοθούν και φωτοτυπημένα σχέδια κι εκεί τα συμπληρώνουν με σπίρτα. Για παράδειγμα μπορούν να χτίσουν ένα σπιτάκι, μια πολυκατοικία κ.λπ. με σπίρτα.

Ενότητα 7η: Ζήτω το ΟΧΙ

Θέμα: Η 28η Οκτωβρίου.

- α) Η ελληνική σημαία.
- β) Η 28η Οκτωβρίου.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Αναγνωρίζω και ονομάζω εθνικά σύμβολα.
- β) Περιγράφω χρώματα και στοιχεία εθνικών συμβόλων.

Βασικές προτάσεις:

- α) Είναι η ελληνική σημαία. Αυτή είναι η ελληνική σημαία.
- β) Τα χρώματα της ελληνικής σημαίας είναι το μπλε και το άσπρο.
- γ) Η ελληνική σημαία έχει μεγάλο-μικρό σταυρό.

Σκηνικό ιστορίας:

Στο σχολείο τα παιδιά λένε τα ποιήματά τους για να γιορτάσουν την επέτειο της 28ης Οκτωβρίου. Οι γονείς παρακολουθούν τη γιορτή ανάμεσά τους και η Ζέτα, η ζέβρα.

Λεξιλόγιο:

ο τσολιάς, η γιορτή, η σημαία, η νοσοκόμα, η στολή, η φουστανέλα, η ζώνη, η ζακέτα, το θέατρο, το ποίημα.

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Ζζ

Πρότυπη φράση: Η Ζέτα φοράει γαλάζια ζακέτα.

Φωτοτυπίες από το παράρτημα:

- Σκίτσο 32: Τελειώνω, λέω τι είναι και χρωματίζω.
- Σκίτσο 33: Βοηθώ το αγοράκι να ντυθεί τσολιάς.
- Σκίτσα 34-35: Χρωματίζω και φτιάχνω τις ελληνικές σημαίες.
- Σκίτσο 36: Τελειώνω και χρωματίζω το ΟΧΙ.
- Σκίτσα 37-38: Δίνω μια σημαία στον καθένα.

Τραγούδια - δραστηριότητες:

Σημαία

Γαλανόλευκη σημαία
σαν περνάς καμαρωτά
ποια ματάκια δε δακρύζουν
ποια καρδούλα δε χτυπά (2 φορές).

Πάντα, πάντα κυματίζεις
και παντού χαρά σκορπάς
κι όλο πιο ψηλά ανεβαίνεις
κι όλο προς τη δόξα πας (2 φορές)

Η σημερινή γιορτή

Με χαρά την καρτερούμε
τη σημερινή γιορτή
και ποιήματα θα πούμε
με φωνούλα δυνατή.

Τι ωραία ευζωνάκια
που ντυθήκαν τα παιδιά
τραγουδούνε μ'ένα στόμα:
Ζήτω! Ζήτω η Λευτεριά.

Η Ελευθερία

Χαρά μεγάλη έχουμε
ελεύθεροι που ζούμε
και σήμερα γιορτάζουμε
γελάμε, τραγουδάμε.

Ζήτω, παιδιά η Λευτεριά
Ζήτω η Ελευθερία
στον κόσμο όλο δώσαμε
χαρά και ευτυχία.

Η Σημαία

Παιάνω ένα πανί γαλάζιο
κι άσπρο. Δείτε τι ωραία!
Κάνω ένα σταυρό στη μέση
κι έτοιμη έχω μια σημαία.

Στο μακρύ κοντάρι επάνω
βάζω ολόχρυσο σταυρό.
Τη σημαία μου υψώνω
ως ψηλά στον ουρανό.

Ελληνόπουλο

Είμ' ελληνόπουλο
το 'χω καμάρι.
Νιώθω στα στήθη μου
καρδιά λιοντάρι.

Είμ' ελληνόπουλο
κι ως τα στερνά μου
θα 'ναι ελεύθερα
ο νους και η καρδιά μου.

Εθνική γιορτή

Ποπό! Τι κόσμος, τι χαρά
στους δρόμους, στην πλατεία.
Για τη μεγάλη μας γιορτή
γιορτάζουν τα σχολεία.

Όλοι χαρούμενοι περνούν
μ' ελληνικές σημαίες
και μέσα τους γλυκά ξυπνούν
οι εθνικές ιδέες.

Ζωγραφική – Κολάζ – Ομαδική εργασία

Το κάθε παιδί ζωγραφίζει ένα παιδάκι που κρατά στο χέρι του μια ελληνική σημαία. Κόβει αυτό που ζωγράφισε με περιθώριο λευκό 2 χιλιοστά. Στη συνέχεια σε μεγάλο χαρτί κόλλαον στη σειρά τα παιδάκια που κάνουν παρέλαση.

Δημοτικοί χοροί προσαρμοσμένοι στην ηλικία των παιδιών
Μισέων και τα μάτια μου δακρύζουν λυπημένα
(τα παιδιά σε κύκλο γυρίζουν στη φορά του κύκλου)
αχ πατρίδα μου γλυκιά δακρύζουν λυπημένα
αχ πατρίδα μου γλυκιά πόσο σε αγαπώ βαθιά.
(τα χέρια στη μέση και κίνηση μέσης αριστερά-δεξιά)
Στην ξενιτιά με στεναγμούς βραδιάζει ξημερώνει
(πορεία στον κύκλο πιασμένα από το χέρι)
αχ πατρίδα μου γλυκιά βραδιάζει ξημερώνει
αχ πατρίδα μου γλυκιά πόσσο σ' αγαπώ βαθιά.
(παλαμάκια με κίνηση μέσης αριστερά – δεξιά)
Έχετε γεια ψηλά βουνά και κάμποι με τα δάση
(πορεία στον κύκλο)
αχ πατρίδα μου γλυκιά και κάμποι με τα δάση

αχ πατρίδα μου γλυκιά πόσο σ' αγαπώ βαθιά.
(παλαμάκια και επί τόπου στροφή)

Καστοριανός

Πηγελόπη Καρανά, ποια θα κάνεις πεθερά; (2)
(τα παιδιά σε κύκλο ενώ έχουν ήδη χωριστεί σε ζευγάρια. Πορεία στον κύκλο
και τώρα, τώρα (2)
(το ένα χέρι γροθιά χτυπά την παλάμη του άλλου πεισματικά, ενώ τα ζευγάρια βρίσκονται απέναντι)
τη Ρουσούλαινα (4)
(ξανά χτύπημα της παλάμης με ταυτόχρονη κίνηση του ποδιού πεισματικά μια αριστερά, μια δεξιά, λυγώ-
ντας τη μέση)
Θα διαλέξω πεθερά, αχ παιδιά μου, τι χαρά (2)
και τώρα, τώρα (2)
τη Ρουσούλαινα (4)
που χει τα πολλά φλουριά και τα γρόσια στην ποδιά (2)
και τώρα, τώρα (2) θα γενεί χαρά (4)
(τα κινητικά μοτίβα επαναλαμβάνονται τα ίδια σε κάθε στροφή)

Ενότητα 8η: 'Ελα στο πάρτι

Θέμα: Τα γενέθλια.

- α) Διοργάνωση οικογενειακής γιορτής στο σπίτι.
- β) Είδη οικογενειακών γιορτών: ονομαστική γιορτή, γενέθλια.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Αναγνωρίζω και ονομάζω πρόσωπα, ζώα και πράγματα.
- β) Ζητώ και δίνω πληροφορίες σχετικά με το χώρο στον οποίο βρίσκονται πρόσωπα, ζώα και αντικείμενα.
- γ) Ζητώ και δίνω πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες προσώπων.

Βασικές προτάσεις:

- α) Αυτός είναι ο, η, το.
- β) Στο τραπέζι έχει ένα μπουκάλι, δύο ποτήρια, τρία πιάτα.
- γ) Πού είναι ο, η, το;   Είναι πίσω από
- δ) Τι κάνει ο πατέρας;   Φέρνει την τούρτα
- ε) Ποιος φέρνει την τούρτα;   Ο πατέρας

Σκηνικό ιστορίας:

Η Νίνα γιορτάζει τα γενέθλιά της. Όλη η παρέα βρίσκεται στο πάρτι. Μαζί τους είναι κι ένας καινούργιος φίλος, ο ελέφαντας, ο Ερμής.

Λεξιλόγιο:

η τούρτα, η πορτοκαλάδα, η λεμονάδα, το δώρο, το γλυκό, το κέικ, το ποτό, το κερί, το ποτήρι, το πιατάκι, το μαχαίρι, το μπουκάλι, τα λουλούδια, χαιρετώ, πίνω, χορεύω, δίνω.

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Εε

Πρότυπη φράση: 'Ελα κι εσύ στο πάρτι

Φωτοτυπίες από το παράρτημα:

- Σκίτσο 39 : Χρωματίζω το διαφορετικό.
- Σκίτσο 40 : Χρωματίζω τα όμοια.
- Σκίτσο 41 : Βάζω σε κύκλο ό,τι τρώω στο πάρτι.
- Σκίτσο 42 : Τελειώνω, λέω τι είναι και χρωματίζω.
- Σκίτσο 43: Βάζω στη σειρά από τα πιο πολλά στα πιο λίγα.

Τραγούδια - δραστηριότητες:

Τα τρία μερμηγκάκια

Τα τρία μερμηγκάκια
μπαμπάς, μαμά, παιδί,
περνάνε ποταμάκι
χαρούμενοι κι οι τρεις.
Τι ωραία, τι καλά,
περάσαμε και οι εφτά,
λέει το μερμηγκάκι
τρελό από τη χαρά.
Γιατί λέτε παιδάκια,

το μεριμηγκάκι λέει,
εφτά αντί για τρεις;
Γιατί το μεριμηγκάκι
δεν ξέρει να μετράει,
ούτ' αριθμητική.

Η βροχή

Η βροχή, δες πώς πέφτει από ψηλά.
(πόδια κλειστά, χέρια τεντωμένα ψηλά)
Η βροχή, δες πώς πέφτει χαμηλά.
(σιγά-σιγά κατεβαίνουν τα χέρια ως το πάτωμα με ανάλογο σκύψιμο του κορμού) και κυλά και μαζεύεται στη γη
(κουβαράκι με χέρια και πόδια να ακουμπάνε στο πάτωμα, το κεφάλι στα γόνατα) και κυλά, ποταμάκι να γενεί
(σιγά-σιγά ξάπλωμα ως την κοιλιά, χέρια τεντωμένα ψηλά)

Η κουκουβάγια

Πάνω στη βελανιδιά	Ξάφνου βλέπει από ψηλά
κάθεται μια κουκουβάγια	ένα σμήνος νυχτοπούλια
έχει μάτια γουρλωτά	κάθεται και τα κοιτά
και φωνάζει δυνατά	και φωνάζει δυνατά
κουκουβά κτλ.	κουκουβά κτλ.

Παιχνίδια με το σακουλάκι

Τα παιδιά έχουν το σακουλάκι με τα φασόλια. Ζητάμε από τα παιδιά να πετάξουν το σακουλάκι όσο πιο ψηλά μπορούν και να το παρακολουθούν καθώς πέφτει.

Μαζεύουν το σακουλάκι όταν τους δίνουμε το παραγγελμα.

Ζητάμε να το πετάξουν όσο πιο μακριά μπορούν. Τα μάτια τους παρακολουθούν το σακουλάκι.

Τρέχουν με το σακουλάκι, πρώτα με το αριστερό και μετά με το δεξί χέρι, και με το σφύριγμα της δασκάλας το αφήνουν κάτω.

Το παιχνίδι Ψάξε και βρες

Τα παιδιά «βγάζουν» τη «μάνα» του παιχνιδιού με κάποιο από τους γνωστούς τρόπους. Σχηματίζουν κύκλο και η «μάνα» παίρνει θέση στο κέντρο του κύκλου, αλείνει τα μάτια της με ένα μαντήλι, πηγαίνει προς τα παιδιά και ακουμπώντας ένα του λέει:

Ψάξε και βρες δυο παιδιά,
το ένα πιο ψηλό σου
το άλλο πιο κοντό σου
και μπείτε στη σειρά.

Το παιδί που υποδειχτήκε από τη «μάνα» ψάχνει για δυο άλλα παιδιά, που το ένα θα είναι ψηλότερο του και το άλλο κοντύτερό του. Μόλις τα βρει, μπαίνουν στη σειρά. Η «μάνα» βγάζει το μαντήλι, ελέγχει τη διάταξη και αν τη θεωρήσει σωστή, δίνει το μαντήλι της στο μεσαίο παιδί. Το παιδί αυτό, παίρνει τη θέση της μάνας και το παιχνίδι συνεχίζεται με τον ίδιο τρόπο.

Χάνουν αυτοί που δε φτιάχνουν σωστή διάταξη. Τους χειροκροτούμε για να ξαναπάρουν τη θέση τους στον κύκλο. Το παιχνίδι (σε αυτή την περίπτωση) συνεχίζεται με την ίδια «μάνα».

Παραμύθι: Η τραμπάλα

Ο μπαμπάς πήρε το κοριτσάκι του μια μέρα και πήγαν στο πάρκο για να παίξουν. Εκεί είχε και τραμπάλα και το κοριτσάκι θέλησε να παίξει με τον μπαμπά του. Κάθισε λοιπόν ο ένας στη μια άκρη και ο άλλος στην άλλη. Το κοριτσάκι πετάχτηκε ψηλά και ο μπαμπάς έμεινε κολλημένος στην άλλη άκρη της τραμπάλας.

«Έλα, έλα» φώναζε το παιδί. Όμως η τραμπάλα δεν κουνιόταν καθόλου, γιατί βέβαια το παιδάκι ήταν ελαφρύ κι ο μπαμπάς βαρύς.

Τότε ήρθε ένα αγοράκι με ένα σκουφάκι και κάθισε πίσω από το κοριτσάκι. Μα και πάλι η τραμπάλα δεν κουνήθηκε, γιατί και τα δύο παιδιά μαζί ήταν πιο ελαφριά από τον μπαμπά.

Πίσω από το αγοράκι με το σκουφάκι πήγε και κάθισε ένα κοριτσάκι με κοτσιδάκια. Και τα τρία παιδιά μαζί δεν έφταναν ακόμη το βάρος του μπαμπά, γι' αυτό η τραμπάλα δεν κουνιόταν καθόλου.

Το αγόρι με το μακρύ μπλε παντελόνι κάθισε τότε πίσω από το κοριτσάκι με τα κοτσιδάκια, μα πάλι τα παιδιά εξακολουθούσαν να είναι πιο ελαφριά από το μπαμπά. Τότε το κοριτσάκι πήρε στην αγκαλιά του το αρκουδάκι του και... τι χαρά! Η τραμπάλα κουνιόταν τώρα πάνω κάτω, πάνω κάτω, κι όλοι γελούσαν με την ψυχή τους.

Διατάξεις με ασυνεχή ποσά

Έχουμε ήδη στην αίθουσα διαφανή ίδια ποτήρια ή μπουκάλια. Γεμίζουμε τα ποτήρια με πορτοκαλάδα ή χρωματισμένο νερό σε διαφορετική στάθμη. Στη συνέχεια τα διατάσσουν ανάλογα με το ύψος της στάθμης τους.

Διατάξεις ως προς το μέγεθος

Τα παιδιά μπορούν να ξωγραφίσουν διάφορα γεωμετρικά σχήματα ή άλλα αντικείμενα (λουλούδια, δέντρα, σπίτια) και να τα διατάξουν ανάλογα με το μέγεθός τους.

Κολάζ – Ζωγραφική (μαύρο χρώμα)

Η ομπρέλα: κόβουν ομπρέλες και κολλούν. Ζωγραφίζουν το παιδί που τις κρατά, συμπληρώνουν με βροχή και γκρίζα σύννεφα.

Έννοιες Βαρύ – ελαφρύ

Ζητάμε από τα παιδιά να περπατήσουν κρατώντας στην αρχή άδεια κουβαδάκια και στη συνέχεια γεμάτα με άμμο. Συγκρίνουμε και συζητάμε.

Τοποθετούμε στη ζυγαριά δύο όμοια ποτήρια με ίση ποσότητα άμμου. Στη συνέχεια αδειάζουμε το περιεχόμενο του ενός ποτηριού και το γεμίζουμε με φύλλα ή βαμβάκι και ξητούμε από τα παιδιά να προβλέψουν το βάρος κάθε ποτηριού.

Συγκρίνουν εμπειρικά τα δύο ποτήρια κρατώντας από ένα σε κάθε χέρι. Επαληθεύουμε με τη ζυγαριά την εμπειρική διαπίστωση.

Ενότητα 9η: Στο εστιατόριο

Θέμα: Τα φαγητά.

- α) Γεύματα.
- β) Χώροι φαγητού.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Αναγνωρίζω και ονομάζω είδη τροφών, φαγητών και ποτών.
- β) Περιγράφω χώρους φαγητού.
- γ) Διακρίνω τα γεύματα της ημέρας και τι τρώμε στο καθένα.
- δ) Εκφράζω επιθυμίες.
- ε) Εκφράζω αρέσκεια και απαρέσκεια.
- στ) Ζητώ να μάθω τι αρέσει σε κάποιον.
- ζ) Δίνω εντολές.

Βασικές προτάσεις:

- α) Είναι φρούτα, λάχανα, πίτσα, πατάτες, λεμονάδα.
  - β) Στο εστιατόριο έχει τραπέζια, καρέκλες.
  - γ) Το πρωί, μεσημέρι, βράδυ τρώω, πίνω.
  - δ) Πεινώ. Θέλω να φάμε.
  - ε) Μου αρέσει το ... Δε μου αρέσει το ....
  - στ) Σου αρέσει το ...; Σου αρέσουν τα ...;
- Ναι, μου αρέσει. Όχι δε μου αρέσει. Εσένα σου αρέσει το ....;
- ζ) Στρώσε το τραπέζι. Φέρε τα ....

Σκηνικό ιστορίας:

Ο Λούης κι ο Ερμής, η Νίνα και η Μαρία βρίσκονται στο εστιατόριο.

Ο Λούης είναι λαίμαργος και γεμίζει το πιάτο του με πολλά λάχανα, ενώ ο Ερμής τρώει λίγους λουκουμάδες.

Λεξιλόγιο:

ο σερβιτόρος, ο μάγειρας, οι λουκουμάδες, η πίτσα, οι πατάτες, το λάχανο, το ψάρι, το κρέας, το πιρούνι, το κουτάλι, το λεμόνι, το αλάτι, το κρεμμύδι, τα μακαρόνια, τρώω, πίνω, πιο πολλά, πιο λίγα

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: **Λλ**

Πρότυπη φράση: Ο Λούης έφαγε πολλά λάχανα.

Φωτοτυπίες από το παράρτημα:

- Σκίτσο 44 : Παρατηρώ την εικόνα και λέω τι βλέπω.
- Σκίτσο 45 : Τελειώνω, λέω τι βλέπω και χρωματίζω.
- Σκίτσο 46 : Ενώνω ό,τι ταιριάζει.
- Σκίτσο 47 : Χρωματίζω το διαφορετικό.
- Σκίτσο 48: Χρωματίζω τα στρογγυλά.
- Σκίτσο 49 : Βάζω στο καλάθι τα φρούτα.
- Σκίτσα 50-51: Κόβω και βάζω στο ψυγείο.

Τραγούδια - δραστηριότητες:

Το χοντρό μπιζέλι

Το χοντρό μπιζέλι,
χορεύει τσιφτετέλι,
χορεύει τσιφτετέλι
στο χορό των μπιζελιών.
Κι η μπάμια η μεγάλη,
χορεύει πεντοζάλη,
χορεύει πεντοζάλη,
στο χορό των μπιζελιών.
Και τα κολοκυθάκια,
χτυπάνε παλαμάκια,
χτυπάνε παλαμάκια,
στο χορό των μπιζελιών.

Χορός: Λεμονάκι

Λεϊ μώρε, λεϊμονάκι μυρωδάτο(2)
λεϊμονάκι μυρωδάτο κι από περιβόλι αφράτο(2)
Μη μώρε, μην παραμυρίζεις τόσο(2)
μην παραμυρίζεις τόσο και με κάνεις και νυχτώσω.
Κι αν μωρέ, κι αν νυχτώσεις παλικάρι(2)
κι αν νυχτώσεις παλικάρι, κάτσε να βγει το φεγγάρι.(2)
Να μώρε, να σε ιδώ να σε γνωρίσω(2)
να σε ιδώ να σε γνωρίσω και να σε καλοκαρδίσω(2)

Διακρίσεις ως προς την οσμή

Παρουσιάζουμε φρέσκα φρούτα, όπως μήλο, μανταρίνι, πορτοκάλι, λεμόνι, κεράσι, σταφύλι κ.λπ. Τα παιδιά τα μυρίζουν με κλειστά μάτια και βρίσκουν τι είναι.

Κουκλοθέατρο (αυτοσχεδιασμός): Ο Λουής μπερδεύει τις γεύσεις.

Το κουκλοθέατρο μπορεί να βασιστεί στην παρακάτω ιστορία.

«Οι γεύσεις μπερδεύτηκαν».

Οι γεύσεις, δηλαδή το πικρό, το ξινό, το αλμυρό και το γλυκό, αποφάσισαν μια μέρα να αλλάξουν κάπως τη ζωή τους. Αποφάσισαν να μπερδευτούν και να επισκεφτούν το σχολείο του Ηλία.

«Για να δούμε πώς θα φανεί στα παιδιά, αν δοκιμάσουν κάτι που έχει διαφορετική γεύση από ό,τι στην πραγματικότητα», έλεγαν μεταξύ τους. Άλλα ας δούμε κι εμείς τι έγινε εκείνη την ημέρα...

Ακούστε κάτι πολύ περίεργο, εύπε το πρωί η δασκάλα. Σήμερα ήπια μια πορτοκαλάδα που ήταν η πιο πικρή, που έχω πιει ποτέ στη ζωή μου. Κι εμένα σήμερα το γάλα μου ήταν αλμυρό, αν κι έριξα δυο κουταλιές ξύδι. Την πιο μεγάλη έκπληξη δοκίμασαν τα παιδιά όταν ήρθε η ώρα του φαγητού. Το ψωμί του Γιάννη ήταν ξινό, το μήλο της Αννούλας πικρό, η σοκολάτα του Αντώνη αλμυρή, το νερό που έπιναν από τη βρύση γλυκό. Τα παιδιά και η δασκάλα δεν μπορούσαν να εξηγήσουν και να φανταστούν τι είχε συμβεί.

Παρουσιάζουμε στα παιδιά τροφές με γεύσεις ξινού (λεμόνι), πικρού (καφές), γλυκού (σοκολάτα), αλμυρού (αλάτι) κ.λπ. Δοκιμάζουν με κλειστά μάτια και βρίσκουν τη γεύση.

Ενότητα 10η: Πάμε για ψώνια

Θέμα: Τα ρούχα.

- α) Είδη ενδυμάτων.
- β) Αντρικά, γυναικεία και παιδικά ενδύματα.
- γ) Χειμωνιάτικα και καλοκαιρινά ρούχα.
- δ) Τα χρώματα.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Αναγνωρίζω και ονομάζω διάφορα ρούχα.
- β) Ζητώ πληροφορίες σχετικά μα τα ρούχα που φορούν διάφορα άτομα.
- γ) Δίνω πληροφορίες σχετικά με τα ρούχα που φορώ.
- δ) Αναγνωρίζω και ονομάζω χρώματα.

Βασικές προτάσεις:

- α) Ποιος φοράει φουύστα και μπλούζα;
- β) Τι φοράει ο, η ... σήμερα; Φοράει...
- γ) Μάντεψε τι φορώ σήμερα. Φοράς ...; Ναι φορώ...
- δ) Τι χρώμα είναι ο, η, το ...

Σκηνικό ιστορίας:

Η Πέπη, ο Ερμής κι ο Λουής πάνε για ψώνια... Η Πέπη ψωνίζει χειμωνιάτικα ρούχα, και οι άλλοι καλοκαιρινά.

Λεξιλόγιο:

ο χειμώνας, ο σκούφος, ο άντρας, η γυναίκα, μπλούζα, η φούστα, οι παντόφλες, οι κάλτσες, οι μπότες, το πουκάμισο, το παντελόνι, το φόρεμα, το παλτό, το σακάκι, το πουλόβερ, το καπέλο, το μαγιό, τα παπούτσια, τα πέδιλα, αγοράζω, ψωνίζω, φορώ, το μάλλινο, το κοντομάνικο, το χοντρό, το ελαφρύ.

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Ππ

Πρότυπη φράση: Η Πέπη πάει για ψώνια.

Φωτοτυπίες από το παράρτημα:

- Σκίτσο 52 : Παρατηρώ την εικόνα και λέω τι βλέπω.
- Σκίτσο 53 : Βάζω σε κύκλο το διαφορετικό.
- Σκίτσο 54 : Χρωματίζω τα ρούχα του χειμώνα.
- Σκίτσο 55: Λέω πώς είναι ο καθένας και τι φοράει
- Σκίτσο 56: Λέω τι έχει μέσα η ντουλάπα και χρωματίζω.
- Σκίτσα 57-58: Κόβω και κολλώ τα ρούχα εκεί που πρέπει.

Δραστηριότητες:

Ταξινομήσεις αντικειμένων

Έχουμε ετοιμάσει εικόνες με καρτελάκια με άτομα που φορούν ενδύματα παιδικά, ανδρικά, γυναικεία, καλοκαιρινά, χειμερινά. Τα παιδιά τα ταξινομούν στις ομάδες που ανήκουν.

Ενότητα 11η: Καλημέρα, Ήλια

Θέμα: Καθημερινή ρουτίνα.

- α) Πρωινή ρουτίνα.
- β) Το πρόγευμα.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Αναγνωρίζω και ονομάζω πρόσωπα, ζώα και πράγματα.
- β) Ζητώ και δίνω πληροφορίες σχετικά με το χώρο στον οποίο βρίσκονται πρόσωπα, ζώα και αντικείμενα.
- γ) Ζητώ και δίνω πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες προσώπων.

Βασικές προτάσεις:

- α) Τι κάνει ο, η, το .... Πλένει τα δόντια του
- β) Τι τρως; Τρώω ....
- γ) Πώς τα πλένει; Με νερό και οδοντόπαστα
- δ) Πού είναι ο/η/το ... ; Ο/η/το ... είναι στο ....
- ε) Θέλεις αυγό; Όχι προτιμώ ψωμί και τυρί
- στ) Τι θέλεις για πρωινό; Θέλω ένα ..... κι ένα .....
- ζ) Φέρε ένα κουτάλι. Φέρε το γάλα από το ψυγείο.

Σκηνικό εικόνας:

Ο Ήλιας ξυπνά το πρωί παρέα με το αρκουδάκι του τον Τοτό.

Λεξιλόγιο:

ο καθρέφτης, η χτένα, η οδοντόπαστα, το νερό, το σαπούνι, το πρωινό, το ψωμί, το γάλα, το αβγό, το τυρί, το μέλι, ντύνομαι, πλένομαι, χτενίζομαι.

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: **Ηη**

Πρότυπη φράση: Ήλια, καλημέρα, λέει ο ήλιος.

Φωτοτυπίες από το παράρτημα:

- Σκίτσο 59 : Παρατηρώ τις εικόνες και λέω τι κάνει το κοριτσάκι.
- Σκίτσο 60 : Χρωματίζω ό,τι κάνω το πρωί.
- Σκίτσο 61 : Λέω την ώρα που δείχνουν τα ρολόγια.
- Σκίτσο 62 : Ενώνω τα όμοια.
- Σκίτσο 63: Χρωματίζω ό,τι χρειάζομαι το πρωί μόλις ξυπνήσω.
- Σκίτσο 64: Δίνω στο κοριτσάκι ό,τι του λείπει.
- Σκίτσο 65: Χρωματίζω ό,τι τρώω και ό,τι πίνω το πρωί.

Ενότητα 12η: Παιζουμε;

Θέμα: Τα επαγγέλματα.

- α) το παιχνίδι.
- β) τα επαγγέλματα.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Προτείνω κάπι.
- β) Αποδέχομαι ή απορρίπτω την πρόταση.
- γ) Εκφράζω προτύμηση.
- δ) Παίρνω αποφάσεις.
- ε) Περιγράφω ενέργειες.
- στ) Παρουσιάζω επαγγέλματα.
- ζ) Εκφράζω άσχημη διάθεση.
- η) Αναφέρω κάποιο γεγονός.

Βασικές προτάσεις:

- α) Παιζουμε;
- β) Ναι, παιζουμε. Εντάξει. Όχι, δε θέλω να παιξω.
- γ) Παιζουμε μπάλα; Καλύτερα να παιζουμε τα επαγγέλματα.
- δ) Τι θέλεις να ντυθείς / γίνεις; Θέλω να ντυθώ / γίνω ...
- ε) Βάζω... Παίρνω... Δίνω...
- στ) Ο... μου είναι γιατρός, μηχανικός.
- ζ) Τι έχεις ....; Δεν είμαι καλά.
- η) Με πονάει το ... Χτύπησα το ... Έφαγα πολλά ....

Σκηνικό ιστορίας:

Η παρέα στην τάξη παιζει τα επαγγέλματα.

Βασικό λεξιλόγιο:

ο γιατρός, ο μηχανικός, ο αστυνομικός, ο ταχυδρόμος, ο άρρωστος, η σοκολάτα, η καραμέλα, τα πατατάκια, το φάρμακο, το λεωφορείο, το γράμμα, τα χάπια, το σιρόπι.

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Νν

Πρότυπη φράση: Η Νίνα είναι νοσοκόμα.

Φωτοτυπίες από το παράρτημα:

Σκίτσο 66 : Παρατηρώ τις εικόνες, λέω ποιος είναι ο καθένας και τι κάνει.

Σκίτσο 67 : Κυκλώνω το διαφορετικό.

Ενότητα 13η: Καλά Χριστούγεννα

Θέμα: Τα Χριστούγεννα.

- α) Προετοιμασίες για τα Χριστούγεννα.
- β) Η ιστορία τη γέννησης του Χριστού.
- γ) Ήθη και έθιμα των Χριστουγέννων.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Περιγράφω πρόσωπα και δραστηριότητες.
- β) Δίνω οδηγίες κι εντολές.
- γ) Αναγνωρίζω και μετρώ αντικείμενα και πρόσωπα.
- δ) Αφηγούμαται ιστορία.
- ε) Εκφράζω αρέσκεια /επιθυμία.

Βασικές προτάσεις:

- α) Τι κάνει ο, η; Ζωγραφίζει ένα αστεράκι.
Βάζει αστεράκια πάνω στο δεντράκι.
Στολίζει το δέντρο.
- β) Πού βρίσκεται η οικογένεια; Είναι στο σαλόνι.
Πού είναι η χελώνα; Είναι πάνω στη σκάλα.
- γ) Ο πατέρας είναι ψηλός. Κρεμάει, στολίζει τις κάρτες στο σχοινάκι.
- δ) Έλα, πάρε, κόψε, χωριμάτισε, δώσε, βάλε, ζωγράφισε.
- ε) Τρία αστεράκια/ τέσσερα αγγελάκια/ πέντε καμπανούλες.
- στ) Ο Ιωσήφ με την Παναγία πηγαίνουν στη Βηθλεέμ. Η Παναγία κάθεται πάνω στο γαϊδουράκι.
- ζ) Μου αρέσουν τα Χριστούγεννα. Θέλω να πάρω, αγοράσω...

Σκηνικό ιστορίας:

Η παρέα βρίσκεται στο σπίτι του Ηλία και στολίζουν το χριστουγεννιάτικο δέντρο.

Λεξιλόγιο:

ο σταύλος, ο άγγελος, ο Ιωσήφ, οι μάγοι, οι βιοσκοί, η Παναγία, η σπηλιά, η φάτνη, η αγελάδα, το πρόβατο, το γαϊδουράκι, τα Χριστούγεννα.

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Χχ

Πρότυπη φράση: Η Χλόη ρίχνει χιόνια στα κλαδιά.

Φωτοτυπίες από το παράρτημα:

- Σκίτσο 68 : Χρωματίζω το πιο ψηλό.
- Σκίτσο 69: Στολίζω το δεντράκι.
- Σκίτσο 70: Χρωματίζω, κόβω και στολίζω την τάξη.
- Σκίτσο 71: Χρωματίζω, » »
- Σκίτσο 72: Λέω τι τρώμε τα Χριστούγεννα και το χρωματίζω.
- Σκίτσο 73: Χρωματίζω τα τετράγωνα ρολόγια και λέω πόσα είναι.

Τραγούδια - δραστηριότητες:

Μην ξέρετε γιατί;

Μην ξέρετε γιατί χαίρεται η καρδιά μας;

Μην ξέρετε γιατί γελούν τα πρόσωπά μας;

Απόψε βράδυ βράδυ γεννήθηκε ο Χριστούλης

Απόψε βράδυ βράδυ τον έστειλε ο Θεούλης.

Μην ξέρετε γιατί χαίρεται η καρδιά μας;

Μην ξέρετε γιατί γελούν τα πρόσωπά μας;

Χριστούγεννα σημαίνουν, τα πιο καλά φοράμε.

Χριστούγεννα σημαίνουν, στην εκκλησιά θα πάμε.

Μην ξέρετε γιατί χαίρεται η καρδιά μας;

Μην ξέρετε γιατί γελούν τα πρόσωπά μας;

Θα πάμε να τα πούμε πριν να τα πούνε άλλοι

θα πάμε να τα πούμε μικρούλια και μεγάλοι.

Μην ξέρετε γιατί χαίρεται η καρδιά μας;

Μην ξέρετε γιατί γελούν τα πρόσωπά μας;

Γιατί η μαμά ετοιμάζει σαν πέρσι φέτος πάλι

γιατί η μαμά ετοιμάζει γλυκά με το τσουβάλι.

Ο Αι-Βασίλης

Καλώς τον Άγιο Βασίλη

που δίνεις στα παιδιά

δώρα και παιχνίδια

για την καλή μας τη χρονιά.

Καλώς τον Άγιο Βασίλη

που δίνεις στις καρδιές

αγάπη και καλοσύνη

και τις μικρές χαρές.

Στα σακιά θα βάλω

Στα σακιά θα βάλω

τα παιχνίδια τα πολλά

τρέχω να προλάβω

την πολλή δουλειά.

Τώρα κονβαλάμε

να τα πάμε μακριά

πρέπει αυτά να φτάσουν

σ' όλα τα παιδιά.

Τα χέρια σας δώστε

Τα χέρια σας δώστε

αδέρφια ξανά

γεννιέται ο Χριστούλης

σε στάβλου γωνιά.

Μαζί μονιασμένοι

και με μια καρδιά

στον κόσμο να φέρουμε

πάλι χαρά.

Τα χέρια σας δώστε

αδέρφια ξανά

να δούμε τον ήλιο να χαμογελά

τη θλίψη να διώξουμε απ' την ψυχή

κι αγάπη να φέρουμε σ' όποιον μισεί.

Τα χέρια σας δώστε

αδέρφια ξανά

γεννιέται ο Χριστούλης

σε στάβλου γωνιά.

Ποιήματα: Οι καμπάνες

Ακούτε τι χαρούμουνα

χτυπάνε οι καμπάνες

και χαιρούνται από καρδιάς

όλου του κόσμου οι μάνες.

Τρέξτε πιστοί στην εκκλησιά

αφήστε τις δουλειές σας

κι ανοίξτε στο Χριστούλη μας

απόψε τις καρδιές σας.

Χριστουγεννιάτικο ποίημα

Μακριά σε μια φάτνη
τ' αρνάκια κοντά
ο Ιησούς δίχως κούνια
κοιμάται γλυκά.
Τον βλέπουν τ' αστέρια
απ' τα ουράνια ψηλά
στο άχυρο επάνω να χαμογελά.
Τα ξώα μουγκρίζουν

το βρέφος ξυπνά
μα δίχως να κλάψει
κοιμάται ξανά.
Χριστέ μου το φως Σου
που λάμπει στη γη
Χριστέ φύλαξέ μας
ως να 'ρθει η αυγή.

Το δεντράκι

Ένα δεντράκι από το δάσος
που είναι τόσο μικρό
με τα πράσινα κλαδιά
κάθε Χριστούγεννα μας φέρνει
ω! τι χαρά!

Και μεις θα το στολίσουμε
μ' αστέρια και γιρλάντες
με μήλα και καρύδια
και λαμπερά κεριά.

Κολάζ – Ζωγραφική: Το χριστουγεννιάτικο δέντρο

Το χριστουγεννιάτικο δέντρο μπορεί να γίνει και ατομική και ομαδική εργασία. Ατομικά κάθε παιδί κόβει και κολλά στο δέντρο τα στολίδια. Χρωματίζει το δέντρο πράσινο και η εικόνα συμπληρώνεται με χρυσόσκονη.

Σαν ομαδική εργασία, κόβουμε μεγάλα δέντρα σε πράσινο χαρτί και κάθε παιδί κολλά το στολίδι του.
Όλα αυτά χρησιμοποιούνται για το στολισμό της αίθουσας.

Κολάζ – Ομαδική εργασία: Η χριστουγεννιάτικη πλατεία

Τα παιδιά σε χαρτί λευκό μεγέθους χαρτιού πολυγράφου σχεδιάζουν και χρωματίζουν χριστουγεννιάτικες βιτρίνες καταστημάτων, χριστουγεννιάτικα παραθύρα σπιτιών, την πλατεία με στολισμένο χριστουγεννιάτικο δέντρο, κόσμο με δώρα στα χέρια, κτλ.

Κόβουν τα σχέδιά τους αφήνοντας λίγο λευκό περιθώριο και με τη βοήθεια της νηπιαγωγού τα κολλούν σε μεγάλο χαρτί του μέτρου. Έτσι σχηματίζεται μια ομαδική εργασία που παρουσιάζει μια πλατεία σε χριστουγεννιάτικη εποχή.

Ομαδική εργασία: Τα κεριά

Κάθε παιδί χρωματίζει τα φωτοτυπημένα κεριά. Κολλούν χρυσόσκονη όπου θέλουν. Αφού στεγνώσει κόβουν το σχέδιο με λευκό περιθώριο λίγων χιλιοστών. Κολλούν με τη σειρά τα σχέδια σε μπλε ή γαλάζιο χαρτί. Η δεύτερη σειρά κολλιέται εν μέρει πάνω στην πρώτη.

Ομαδική εργασία: Τα αγγελούδια

Κάθε παιδί χρωματίζει το αγγελούδι του σε φωτοτυπημένο χαρτί. Κολλούν χρυσόσκονη όπου θέλουν. Αφού στεγνώσει η χρυσόσκονη κόβουν το σχέδιο με λευκό περιθώριο λίγων χιλιοστών. Κολλούν με τη σειρά τα σχέδια σε μπλε ή γαλάζιο χαρτί σχήμα σύννεφου.

Ενότητα 14η: Τι μας φέρνεις Άι Βασίλη;

Θέμα: Χρόνος, ώρες

- α) Προετοιμασίες για την Πρωτοχρονιά.
- β) Ο Άγιος Βασίλης.
- γ) Ήθη και έθιμα της Πρωτοχρονιάς.
- δ) Χρόνος, μήνες, μέρες, ώρες.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Αναγνωρίζω αντικείμενα και πρόσωπα.
- β) Ονομάζω δραστηριότητες.
- γ) Ζητώ και δίνω πληροφορίες σχετικά με το χώρο στον οποίο βρίσκονται πρόσωπα.
- δ) Περιγράφω πρόσωπα και δραστηριότητες.
- ε) Αφηγούμαι ιστορία.
- στ) Εκφράζω αρέσκεια, επιθυμία.

Βασικές προτάσεις:

- α) Ποιος είναι αυτός ; Τι είναι;
- β) Τι κάνει ο/η ; Δίνει δώρα, Παίρνει ένα βιβλίο. Κρατάει ένα βιολί.
- γ) Πού βρίσκονται; Είναι στην....
- δ) Η δασκάλα είναι ντυμένη Άγιος Βασίλης. Δίνει δώρα.
- ε) Ο Άγιος Βασίλης έβαλε τα χρήματα μέσα στις πίττες για να τα βρουν οι φτωχοί.
- στ) Μου αρέσουν τα δώρα. Θέλω να μου φέρει....

Σκηνικό ιστορίας:

Η δασκάλα ντυμένη Άι-Βασίλης δίνει δώρα στην παρέα.

Λεξιλόγιο:

ο Άγιος Βασίλης, ο χρόνος, ο νέος, ο παλιός, η πίτα, η πρωτοχρονιά, οι μήνες, καλή χρονιά, χρόνια πολλά.

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Ββ

Πρότυπη φράση: Ο Άι-Βασίλης δίνει βιβλίο στο Βελή.

Τραγούδια - δραστηριότητες:

Πάει ο παλιός ο χρόνος

Πάει ο παλιός ο χρόνος	Γέρε χρόνε φύγε τώρα
ας γιορτάσουμε παιδιά	πάει η δική σου η σειρά
και του χωρισμού ο πόνος	ήρθ' ο νέος με τα δώρα
ας κοιμάται στην καρδιά	με τραγούδια, με χαρά.

Μα κι αν φύγεις μακριά μας
στην καρδιά μας πάντα ζει
κάθε λίπτη και χαρά μας
που περάσαμε μαζί.

Όλα γύρω χιονισμένα
όλα γύρω παγωνιά
μα θα λιώσουν ένα – ένα
με τη νέα μας χρονιά.

Καλή χρονιά, καλή χρονιά
χαρούμενη χρυσή Πρωτοχρονιά (ρεφραίν)

To ρολόι

Είμαι τόσο δα μικρό
που στην τσέπη σας χωρώ
κι όμως ξέρω να μετρώ
δίχως να λαθεύω.(2)
Τικ- Τακ, τικ-τακ. Ένα δυο
άκουσε παιδί καλό:

Δουύλεψε καθώς κι εγώ
με χαρά δουύλευω. (2)
Τικ-τακ, τικ-τακ. Ένα δυο
τον καιρό καλά μετρώ
είμαι τόσο δα μικρό
κι όμως δε λαθεύω. (2)

Αν όλα τα παιδιά της γης

Αν όλα τα παιδιά της γης πιάναν γερά τα χέρια
κορίτσια, αγόρια στη σειρά και στήνανε χορό,
ο κύκλος θα γινότανε πολύ- πολύ μεγάλος
κι ολόκληρη τη γη μας θα αγκάλιαζε θαρρώ.
Αν όλα τα παιδιά της γης φωνάζαν τους μεγάλους
κι αφήναν τα γραφεία τους και μπαίναν στο χορό,
ο κύκλος θα γινότανε ακόμα πιο μεγάλος
και δυο φορές τη γη μας θα αγκάλιαζε θαρρώ.
Θα έρχονταν τότε τα πουλιά θα έρχονταν τα λουλούδια
θα ερχότανε κι η άνοιξη να μπει μες στο χορό,
κι ο κύκλος θα γινότανε πολύ – πολύ μεγάλος
και τρεις φορές τη γη μας θα αγκάλιαζε θαρρώ.

Ζωγραφική: Τα δώρα. Σε λευκό χαρτί ζητούμε από τα παιδιά να ζωγραφίσουν τα δώρα που τους έφεραν.
Ακολουθεί σχετική συζήτηση.

Το μικρό τικ- τακ

Ήταν μια φορά, μια οικογένεια ρολογιών που ονομαζόταν Τικ – Τακ. Ήταν ένας μπαμπάς Τικ – Τακ,
μια μαμά Τικ-Τακ, δυο κοριτσάκια Τικ –Τακ και ένα αξιολάτρευτο μικρό αγόρι Τικ – Τακ. Η οικογένεια
ήταν πάρα πολύ χαρούμενη και όλη την ημέρα έκανε: Τικ – Τακ.

Ένα πρωινό, όμως, η μαμά είδε πως το αγοράκι της δεν έκανε πια Τικ – Τακ, Τικ – Τακ. Στεκόταν εκεί,
ακίνητο και καταλυπημένο. Τότε η μαμά φώναξε:

Το αγοράκι μου είναι άρρωστο! και άρχισε να κλαίει.

Όταν είδαν τη μαμά τους να κλαίει, τα μικρά κορίτσια άρχισαν, και αυτά να κλαίνε. Ο μπαμπάς Τικ-
Τακ του κάκου μάλωνε και φώναξε:

Πάψτε επιτέλους! Θα σκουριάσετε!

Αυτές, όμως, κλαίγανε πιο δυνατά. Ο μπαμπάς είπε:

Οι φωνές και τα κλάματα δεν ωφελούν σε τίποτα. Πρέπει να πάμε τον Τικ – Τακ στον γιατρό! Ο γιατρός
των ρολογιών έπιασε το μικρό, τον χτύπησε ελαφρά και είπε: Μα όχι! Το αγοράκι σας δεν είναι καθόλου
άρρωστο.

Ξεχάσατε μόνο να το ξανακουρτίσετε.

Ξανακούρντισε λοιπόν, το αγοράκι που αμέσως ξανάρχισε το χαρούμενο Τικ- Τακ του. Τότε, η μαμά
και τα μικρά κορίτσια έπαψαν να κλαίνε. Και ο μπαμπάς ήταν πολύ ευχαριστημένος. Όλη η οικογένεια
τραγουδούσε και πάλι ολημερίς: Τικ- Τακ, Τικ-Τακ, Τικ- Τακ.

Τα ρολόγια

Υπάρχει το ανάλογο εποπτικό υλικό και γίνεται η γνωριμία του αντικειμένου μέσα στο διερευνητικό
διάλογο με τα παιδιά.

Ενότητα 15η: Πολύ κρύο, πολύ χιόνι...

Θέμα: Ο χειμώνας.

- α) Ο καιρός το χειμώνα.
- β) Τα ρούχα του χειμώνα.
- γ) Τα φρούτα του χειμώνα.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Αναγνωρίζω αντικείμενα και πρόσωπα.
- β) Ονομάζω δραστηριότητες.
- γ) Ζητώ και δίνω πληροφορίες σχετικά με το χώρο στον οποίο βρίσκονται πρόσωπα.
- δ) Περιγράφω πρόσωπα και δραστηριότητες.
- ε) Αφηγούμαι ενέργειες.

Βασικές προτάσεις:

- α) Ποιος είναι αυτός; Τι είναι;
- β) Τι κάνει ο/η; Παίζει με το(v)/τη(v)...Μιλάει με τη(v) ...Τρώει ένα ...
- γ) Πού βρίσκονται; Είναι στην....
- δ) Η δασκάλα είναι μέσα στην τάξη. Δίνει στη Μαρία τη ζακέτα της.
- ε) Το διάλειμμα παίζω με το(v)/τη(v)... Τρώω, πίνω, πηγαίνω.

Σκηνικό ιστορίας:

Η παρέα παίζει στο χιονισμένο πάρκο.

Λεξιλόγιο:

ο καιρός, ο χειμώνας, ο αέρας, ο σκούφος, ο χιονάνθρωπος, η βροχή, η παγωνιά η λίμνη, το κρύο, το χιόνι, το κασκόλ, τα γάντια

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Φφ

Πρότυπη φράση: Η Φώφη φόρεσε κασκόλ

Τραγούδια - δραστηριότητες:

Ομαδική εργασία: Ο χιονάνθρωπος

Το κάθε παιδί ζωγραφίζει το δικό του χιονάνθρωπο σε λευκό χαρτί μεγέθους χαρτιού του φωτοτυπικού Α4. Τον κόβει γύρω- γύρω με 2-3 χιλιοστά λευκό περιθώριο. Στη συνέχεια τον κολλά σε μεγάλο χαρτί με λευκό χρώμα.

Η εικόνα μπορεί να συμπληρωθεί με παιδιά που παίζουν χιονοπόλεμο.

Κολάζ- Ζωγραφική: Σπουργίτια

Χρωματίζουν σπουργίτια, τα κόβουν με λευκό περιθώριο και τα κολλούν σε σχεδιασμένο παράθυρο. Το σχέδιο συμπληρώνεται με βαμβάκι για χιόνι, σποράκια κολάζ που τρώνε τα σπουργίτια.

Αφήγηση ιστορίας

Υλικά: μια σκάλα κι ένα ποντικάκι κατασκευασμένα από χαρτόνι.

Στερεώνουμε στο φανελοπίνακα μια σκάλα και διηγούμαστε:

«Ένα ποντικάκι περπατά χαμηλά στο κάτω μέρος της σκάλας. Θέλει να σκαρφαλώσει ψηλά και να πηδήσει από την άλλη πλευρά του τοίχου. Ανεβαίνει γρήγορα. Στη μέση της σκάλας στέκεται και σκέφτεται... Μήπως είναι επικίνδυνο να πάω από την άλλη πλευρά; Γρήγορα όμως αποφασίζει να ανεβεί. Είναι πολύ περίεργο το ποντίκι. Και να το ψηλά στη σκάλα. Κοιτάζει κάτω και ξαφνικά πηδάει και βρίσκεται από την

άλλη πλευρά. Βλέπει μια τρύπα κι αμέσως μπαίνει μέσα. Εντυχώς που πρόλαβε, γιατί απ' έξω ακούστηκε το νιαούρισμα της γάτας.

Κατά τη διάρκεια της διήγησης κάποιο παιδί μετακινεί και τοποθετεί το ποντικάκι στην ανάλογη θέση, ενώ η δασκάλα τονίζει τις υπογραμμισμένες λέξεις.

Παραμύθι: Τρία χτυπήματα στην πόρτα

Τακ τακ!

Ποιος είναι παρακαλώ;

Με συγχωρείτε... μπορώ να μπω; Είμαι ο Βοριάς. Έρχομαι από πολύ μακριά... πέρασα πάνω από θάλασσες, σήκωσα κύματα βουνό, πέρασα πάνω από κάμπους και ξεριζώσα δέντρα. Είμαι πολύ κουρασμένος, να μπω λίγο να ξεκουραστώ;

Θα με παγώσεις... μα αφού είσαι κουρασμένος, μπες από όπου θέλεις.

Και μπήκε ο κρύος βοριάς από τις χαραμάδες, τρύπωσε κάτω από την πόρτα και πάγωσε το σπίτι. Η μητέρα άναψε τη θερμάστρα κι έριξε μάλλινες κουβέρτες στα κρεβάτια των παιδιών.

Τακ τακ.

Ποιος είναι παρακαλώ;

Με συγχωρείτε, μπορώ να μπω; Είμαι η βροχή. Έρχομαι από πολύ ψηλά. Με κατάπιαν οι θάλασσες και τα ποτάμια, χώθηκα βαθιά μες στη γη, χτυπήθηκα πάνω στις πέτρες, ξέπλυνα όλους τους δρόμους και τις αυλές. Είμαι πολύ κουρασμένη... Μπορώ λίγο να ξεκουραστώ;

Θα μας κάνεις κακό, μα αφού είσαι κουρασμένη, μπες από όπου μπορείς.

Κι ορμήσε η βροχή από τις γρίλιες των παραθύρων κι απ' το σπασμένο τζάμι, έβρεξε τις κουρτίνες και τους τοίχους και μούσκεψε το πάτωμα και το χαλάκι. Η μητέρα μάζεψε με ένα σφουγγάρι τα νερά και φώναξε έναν άνθρωπο να περάσει και νούργιο τζάμι.

Τακ τακ.

Ποιος είναι παρακαλώ;

Με συγχωρείτε, μπορώ να μπω; Είμαι ο ήλιος. Έρχομαι από πολύ ψηλά. Έριξα χρυσά παπλωματάκια στις σκεπές, ζέστανα όλα τα νερά και τα ποτάμια, έβαλα φυλλαράκια στα δέντρα και χρυσά καπελάκια στα λουλούδια, είμαι πολύ κουρασμένος. Μπορώ να μπω λίγο να ξεκουραστώ;

Έλα, έλα!, είπαν όλοι και άνοιξαν πόρτες και παραθύρα.

Και μπήκε ο ήλιος και έδιωξε τη θερμάστρα, κάθισε πάνω στις καρέκλες και στις πολυθρόνες κι έστρωσε χρυσά χαλάκια στα πατώματα. Και τώρα λάμπει όλο το σπίτι, λάμπουν και οι καρδιές.

Ενότητα 16η: Μια όμορφη γειτονιά

Θέμα: Η γειτονιά

- α) Το χωριό
- β) Η γειτονιά
- γ) Είδη καταστημάτων
- δ) Κατοικίδια ζώα
- ε) Τα ζώα της φάρμας

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Αναγνωρίζω χώρους.
- β) Ονομάζω δραστηριότητες.
- γ) Ζητώ και δίνω πληροφορίες σχετικά με το χώρο στον οποίο βρίσκονται πρόσωπα.
- δ) Περιγράφω πρόσωπα και δραστηριότητες.

Βασικές προτάσεις:

- α) Τι είναι αυτό; Πάρκο, κατάστημα, δρόμος, φάρμα.
- β) Τι κάνει αυτός ο κύριος, η κυρία, το κοριτσάκι;
Παίζει με το(v)/τη(v)
Μιλάει με τη(v) ...
Κοιτάζει....
- γ) Πού βρίσκεται το παπάκι; Το παπάκι είναι μέσα στη λίμνη.
- δ) Η κυρία κρατάει ένα καλάθι και μπαίνει μέσα στο κατάστημα.

Σκηνικό ιστορίας:

Η παρέα βρίσκεται στο πάρκο της γειτονιάς. Μαζί τους είναι και η Γωγώ η γάτα.

Λεξιλόγιο:

ο δρόμος, ο φούρνος, ο σκύλος, η γειτονιά, η φάρμα, η γάτα, η γίδα, το άλογο, το γουρούνι, το πάρκο, το σούπερμαρκετ, το κατάστημα, το μανάβικο, το γάλα, το ψωμί

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Γγ

Πρότυπη φράση: Η γατούλα η Γωγώ αγαπάει πολύ το γάλα.

Δραστηριότητες:

Τραγούδι: Ο γεωργός

Ο γεωργός πάει στον αγρό, στον αγρό (2)
ο γεωργός πάει στον αγρό πρωί σαν ξημερώσει.
Το χωράφι να οργώσει, να οργώσει (2)
το χωράφι να οργώσει πρωί σαν ξημερώσει.
Τώρα σπέρνει το σιτάρι, το σιτάρι (2)
τώρα σπέρνει το σιτάρι πρωί σαν ξημερώσει.
Βροχή το πιάνει δυνατή κ.λπ.
Μέσ' στον ήλιο μεγαλώνει κ.λπ.

Κι έρχονται και το θεριζουν κλπ.
Κι έρχονται και το μαζεύουν κλπ.
Κι έρχονται και τ' αλωνίζουν κλπ.
Και ο μύλος θα τ' αλέσει κλπ.
Κι έρχονται και το ζυμώνουν κλπ.
Και ο φούρνος θα το ψήσει κλπ.
Ψωμί κυρά πάρε να φάς, για να φας,
για να φας κ.λπ.

Ενότητα 17η: Το τρελό καρναβάλι

Θέμα: Οι αποκριές

- α) Το καρναβάλι
- β) Η Καθαρή Δευτέρα

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Αναγνωρίζω πρόσωπα και περιγράφω τα ρούχα τους.
- β) Περιγράφω δραστηριότητες.

Βασικές προτάσεις:

- α) Είναι ο ... Φοράει...
- β) Κρατάει ένα ... Δίνει, Κάθεται

Σκηνικό ιστορίας: Η παρέα γιορτάζει το καρναβάλι στο σχολείο.

Λεξιλόγιο: ο βασιλιάς, ο σουύπερμαν, ο παλιάτσος, ο πειρατής, ο χαρταετός, η μπαλαρίνα, η αθλήτρια, η βασίλισσα, η νεράιδα, το σπαθί, το μπιμπερό, το κύπελλο.

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Σσς

Πρότυπη φράση: Ο Σαμ ο σκύλος έχει σπαθί.

Δραστηριότητες:

Τραγούδι: Ο Γέρο Χαραλάμπης (Δημοτικό)

Έλα βρε Χαραλάμπη, να σε παντρέψουμε, να φάμε και να πιούμε και να χορέψουμε (δις)

Ρεφοράν:

Δε τη θέλω. Θα την πάρεις.

Άλλα λόγια πέστε βρε παιδιά. Τι καμώματα είν' ετούτα με το ζόρι παντρειά;(δις)

Αδειάστε τις κανάτες κι ας παίζουν τα βιολιά μα ο γέρο- Χαραλάμπης δεν θέλει παντρειά.(δις)

Φωνάξτε τους παπάδες κι ανάψτε τα κεριά ο γέρο- Χαραλάμπης δεν θέλει παντρειά.(δις)

Πάρτη, βρε Χαραλάμπη, κι είναι νοικοκυρά, ξέρει να μαγειρεύει το χρόνο μια φορά (δις)

Ποίημα: Ο Φακής

Εμπρός, ένα δύο προσοχή! Εμένα με λένε Φακή.

Κορμί κορδωμένο μουστάκι στριμένο

γαλόνια χρυσά και σπαθί.

Χαιρέτα με γη και ουρανέ, τα μάτια σας όλοι σε με!

σε κάθε μου βήμα μου κάνουν το σχήμα

κι εγώ δε λυγίζω ποτέ!

Η σάλπιγγα τα-ρα-τα-τά, σπαθί και ντουφέκι χτυπά,

μπαμ μπουμ το κανόνι, μπουμ μπαμ το τρομπόνι,

ποιος βγαίνει σε μένα μπροστά;

Γυρεύω παντού τον εχτρό κι ας είν' αντρειωμένοι σωρό,

γιγάντοι και δράκοι θεριά με φαρμάκι

καπνός μόλις πρόβαλα εγώ.

Μονάχα ξαφνιάζομαι – ωχού!

τρομάζω απ' τους ίσκιους – χουχού!

Ένα φύσημα αγέρα κι ας είναι και ημέρα

μου παίρνει κι αντρεία και νου

Ενότητα 18η: Η Ελλάδα γιορτάζει

Θέμα: Η 25η Μαρτίου

- α) Η ελληνική σημαία.
- β) Ο Ευαγγελισμός.
- γ) Σχολική γιορτή.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Αναγνωρίζω και ονομάζω εθνικά σύμβολα.
- β) Περιγράφω χρώματα και στοιχεία εθνικών συμβόλων.
- γ) Αφηγούμαι γεγονότα.

Βασικές προτάσεις:

- α) Είναι η ελληνική σημαία. Αυτή είναι η ελληνική σημαία.
- β) Τα χρώματα της ελληνικής σημαίας είναι.
Η ελληνική σημαία έχει ένα μεγάλο/ μικρό σταυρό.
- γ) Ο Θωμάς στέκεται μπροστά στον καθρέφτη και ντύνεται τσολιάς. Κρατάει μια ελληνική σημαία και πηγαίνει στο σχολείο.

Σκηνικό ιστορίας:

Τα παιδιά στο σχολείο γιορτάζουν την 25η Μαρτίου.

Λεξιλόγιο:

η σημαία, η γιορτή, η στολή, η φουστανέλα, η θάλασσα, το ποίημα, το μικρόφωνο, στολίζω, χειροκροτώ, ο Ευαγγελισμός, ο ήρωας, η πατρίδα.

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: ΘΘ

Πρότυπη φράση: Θέλω να ντυθώ τσολιάς.

Ενότητα 19η: Καλό Πάσχα

Θέμα: Καλό Πάσχα

- α) Προετοιμασίες για το Πάσχα.
- β) Η σταύρωση του Χριστού.
- γ) Ήθη και έθιμα του Πάσχα.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Ζητώ και δίνω πληροφορίες σχετικά με το χώρο στον οποίο βρίσκονται πρόσωπα.
- β) Περιγράφω πρόσωπα και δραστηριότητες.
- γ) Αφηγούμαι μια ιστορία.
- δ) Εκφράζω αρέσκεια, επιθυμία.

Βασικές προτάσεις:

- α) Τι κάνει ο/η ;   Βάζει λουλούδια στον επιτάφιο.
Στολίζει τον επιτάφιο.
- β) Πού πηγαίνει η οικογένεια; Πηγαίνει στην εκκλησία.
Πού είναι η οικογένεια;   Στην εκκλησία.
- γ) Ο πατέρας ....
- δ) Οι στρατιώτες έπιασαν το Χριστό
- ε) Μου αρέσει το Πάσχα

Σκηνικό ιστορίας:

Η Ρένα και ο Αρίωνας στολίζουν τον επιτάφιο.

Λεξιλόγιο:

ο παπάς, ο Χριστός, ο σταυρός, ο επιτάφιος, η εκκλησία, η λαμπάδα, η γαλοπούλα, το αρνί, η σουύβλα, το τσουρέκι, το κρασί, ο ωραίος, η ώρα, άσπρο, ροζ.

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Ρρ, Ωω

Πρότυπη φράση: Όρα να φάμε ωραία γλυκά.

Ενότητα 20η: Ο υπέροχος κήπος της Υβόννης

Θέμα: Η άνοιξη

- α) Τα λουλούδια, τα φυτά και τα δέντρα.
- β) Φρούτα και λαχανικά.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Περιγράφω χώρους.
- β) Αναγνωρίζω και αριθμώ αντικείμενα.

Βασικές προτάσεις:

- α) Ο κήπος έχει πολλά λουλούδια.
- β) Έχει τέσσερα δέντρα, έχει πολλά λαχανικά.

Σκηνικό ιστορίας:

Η Υβόννη βρίσκεται στον υπέροχο κήπο της.

Λεξιλόγιο:

ο κήπος, η πεταλούδα, η μαργαρίτα, η τουλίπα, η παπαρούνα, η ντομάτα, η μηλιά, η λεμονιά, το καλάθι, το δέντρο, το τριαντάφυλλο, το καρότο, το μαρούλι, το αγγούρι.

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Υυ

Πρότυπη φράση: Ο κήπος της Υβόννης είναι υπέροχος.

Δραστηριότητα: Ταξινομήσεις αντικειμένων

Ευκαιρίες για ταξινομήσεις με βάση τη χρησιμότητα, τη χρήση και τη λειτουργία των αντικειμένων μας προσφέρουν όλα όσα: τρώγονται, όπως λαχανικά, φρούτα, διάφορα ποτά, αναψυκτικά κ.λπ. φοριούνται, όπως ενδύματα, παιδικά, ανδρικά, γυναικεία, καλοκαιρινά, χειμερινά κ.λπ. χρησιμοποιούνται ως μέσα για την εξυπηρέτηση του ανθρώπου, όπως εργαλεία, δργανα, μέσα συγκοινωνίας, μέσα επικοινωνίας κ.λπ.

Ο Βασιλιάς της μυρωδιάς

Υλικά: Πολλά άδεια σπιρτόκουτα, αλλά σε ζυγό αριθμό ποσότητας. Μυρωδιές όπως καφές, σαπούνι, κόλλα, μπανάνα, λεμόνι, φάρμακο, οινόπευμα, άρωμα κλπ. Ένα μαντήλι για να δεθούν τα μάτια.

Ανά δύο κουτάκια γεμίζουμε την ίδια μυρωδιά. Από υγρά βάζουμε δύο – τρεις σταγονίτσες σε λίγο βαμβάκι και εκείνο μέσα στο κουτάκι. Τα κουτάκια κλείνονται προσεκτικά και απλώνονται στο τραπέζι.

Δένονται τα μάτια ενός παιδιού. Ένας συμπαίκτης ονομάζει κάποια μυρωδιά, από τα κουτάκια μας, π.χ. λεμόνι. Στη συνέχεια περνάνε οι συμπαίκτες διάφορες μυρωδιές από τη μύτη του παιδιού. Όταν το παιδί νομίσει ότι μύρισε τη σωστή μυρωδιά, παίρνει έναν πόντο. Όποιος στο τέλος του παιχνιδιού έχει μαζέψει τους περισσότερους πόντους είναι ο «βασιλιάς της μυρωδιάς».

Ενότητα 21η: Περίπατος στο δάσος

Θέμα: Το δάσος α) Τα ζώα του δάσους
β) Τα δέντρα του δάσους

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Αφηγούμαι μια σύντομη ιστορία, ένα όνειρο.
- β) Τελειώνω μια μισοτελειωμένη ιστορία.

Βασικές προτάσεις:

- α) Τα παιδιά μαζεύουν λουλούδια στο δάσος. Τα βάζουν στο καλάθι. Ξαφνικά βλέπουν μια μεγάλη αρκούδα. Φοβήθηκαν και άρχισαν να τρέχουν. Πρώτος πάει ο Ωρίωνας, δεύτερη η Ρένα τρίτος ο ποντικός, τέταρτη η χελώνα, ... Ο δασοφύλακας έδωσε σε όλους μήλα.
β) Έγιναν φίλοι κι έπαιξαν κρυφτό στο δάσος.

Σκηνικό ιστορίας:

Η παρέα πηγαίνει στο δάσος για να παιζει. Ξαφνικά βλέπουν μια τεράστια αρκούδα και τρομάζουν. Τότε αρχίζουν να τρέχουν. Η αρκούδα τρέχει πίσω τους γιατί θέλει να παιξει μαζι τους. Στος τέλος έρχεται ο δασοφύλακας. Τους λέει να μη φοβούνται τη μεγάλη αρκούδα. Τους δίνει αχλάδια και όλοι γίνονται φίλοι.

Λεξιλόγιο:

ο δασοφύλακας, ο σκίουρος, η κουκουβάγια, η μέλισσα, η γέφυρα, το δάσος, το έλατο, το πεύκο, το κυπαρίσσι, το ποντίκι, το φίδι, το ψάρι, το ποτάμι

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Δδ

Πρότυπη φράση: Ο Δήμος δίνει αχλάδια στα παιδιά.

Ενότητα 22η: Διακοπές στη θάλασσα

Θέμα: Το καλοκαίρι.

- α) Οι διακοπές.
- β) Η θάλασσα.
- γ) Τα μεταφορικά μέσα.

Γλωσσικές λειτουργίες:

- α) Περιγράφω εικόνες, σκηνές, γεγονότα.
- β) Εκφράζω επιθυμίες, σχέδια.

Βασικές προτάσεις:

- α) Μια κυρία είναι....
Ένας κύριος κρατάει ... και τρέχει ...
- β) Εγώ /εμείς το καλοκαίρι θα πάμε ...

Σκηνικό ιστορίας:

Το σχολείο έκλεισε γιατί είναι καλοκαίρι. Η παρέα βρίσκεται στην παραλία.

Λεξιλόγιο:

ο ξιφίας, η ζέστη, η θάλασσα, η βαλίτσα, η αμμουδιά, η βάρκα, το καλοκαίρι, το καρπούζι, το πεπόνι, το παγωτό, το ψάρι, το ταξίδι, το αεροπλάνο, το εισιτήριο, το καράβι, κάθιμαι, ξαπλώνω, κολυμπώ, ψαρεύω, ταξιδεύω

Διδασκόμενο γράμμα- φθόγγος: Ξ

Πρότυπη φράση: Ο ξιφίας και το ψαράκι έγιναν φίλοι.

Φωτοτυπίες:

Σκίτσο 74 : Παρατηρώ την εικόνα και λέω τι βλέπω.

Σκίτσο 75 : Λέω τι βλέπω και χρωματίζω.

ΑΕΞΙΛΟΓΙΟ ΕΝΝΟΙΩΝ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΚΑΤΑ ΘΕΜΑ

---

1. Χωροχρονικές έννοιες

1. πάνω- κάτω
2. μπροστά- πίσω
3. μέσα- έξω
4. ψηλά- χαμηλά
5. κοντά- μακριά
6. γύρω-γύρω
7. ανάμεσα
8. απέναντι
9. πλάι
10. πρώτος - δευτερος - τρίτος
11. πρώτος - μεσαίος- τελευταίος
12. πριν - τώρα - μετά

7. άσπρο

8. πορτοκαλί
9. ροζ
10. μωβ

21. παπαγάλος

22. πάπια
23. πεταλούδα
24. πίθηκος
25. ποντικός
26. πρόβατο
27. σκύλος
28. τίγρη
29. φίδι
30. χελώνα
31. ψάρι

2. Συγκρίσεις, εκτιμήσεις μεγεθών

1. μικρό - μεγάλο
2. πλατύ - στενό
3. βαθύ - ορηχό
4. χοντρό - λεπτό
5. μακρύ - κοντό
6. ψηλό - χαμηλό - κοντό

7. Σχολικά είδη και αντικείμενα

1. βιβλίο
2. τετράδιο
3. μολύβι
4. χρώματα
5. ξύστρα
6. γόμα
7. τσάντα
8. χάρακας
9. μαρκαδόρος
10. πινέλο
11. θρανίο
12. πίνακας
13. κιμωλία
14. χαρτί
15. κόσλα
16. ψαλίδι

26. πρόβατο

27. σκύλος
28. τίγρη
29. φίδι
30. χελώνα
31. ψάρι

9. Φυτά - Δέντρα - Λουλούδια

1. γαρίφαλο
2. δέντρο
3. ελιά
4. κρίνος
5. μαργαρίτα
6. μηλιά
7. παπαρούνα
8. τριαντάφυλλο
9. υάκινθος

3. Ομαδοποιήσεις - Ταξινομήσεις

1. κύκλος- τρίγωνο - τετράγωνο
2. χρώμα- σχήμα- μέγεθος

8. Ζώα - Πουλιά - Ψάρια

1. αγελάδα
2. αλεπού
3. άλογο
4. αρκούδα
5. βάτραχος
6. γαϊδουράκι
7. γάτα
8. γουρούνι
9. δεινόσαυρος
10. δελφίνι
11. ελέφαντας
12. ζέβρα
13. ιπποπόταμος
14. κόκορας
15. κότα
16. λαγός
17. λιοντάρι
18. λύκος
19. μέλισσα
20. ξιφίας

10. Φρούτα - Λαχανικά

1. ανανάς
2. αχλάδι
3. αγγούρι
4. βερύκοκο
5. καρότο
6. καρπούζι
7. κεράσι
8. κρεμμύδι
9. λεμόνι
10. μανταρίνι
11. μήλο
12. μπανάνα
13. ντομάτα
14. πατάτα
15. πεπόνι
16. πορτοκάλι
17. ροδάκινο
18. σταφύλι
19. φράουλα

5. Απαρίθμηση αντικειμένων

1. οι αριθμοί 1 έως 12
2. τακτικά αριθμητικά 1 έως 3.

6. Τα χρώματα

1. κόκκινο
2. γαλάζιο, μπλε
3. κίτρινο
4. πράσινο
5. μαύρο
6. καφέ

11. Φαγητά- Ποτά

1. αβγό
2. βιστυρό
3. γάλα
4. γιαούρτι
5. γλυκό
6. ελιές
7. ζάχαρη
8. καφές
9. κέικ
10. κοκα-κόλα
11. κορνφλέικς
12. κοτόπουλο
13. κουλούρι
14. κουραμπιές
15. κρέας
16. κρέμα
17. λεμονάδα
18. λουκάνικο
19. λουκουμάδες
20. μακαρόνια
21. μαρμελάδα
22. μέλι
23. μουσακάς
24. νερό
25. παγωτό
26. πάστα
27. πατάτες τηγανιτές
28. πίτσα
29. πορτοκαλάδα
30. σαλάτα
31. σουβλάκι
32. σούπα
33. τοστ
34. τυρί
35. φασόλια
36. ψάρι
37. ψωμί

12. Μέρη σώματος

1. αυτί- αυτιά
2. γόνατο
3. δάκτυλο-δάκτυλα
4. δόντι-δόντια
5. κεφάλι
6. λαιμός
7. μαλλιά
8. μάτια

9. μέτωπο
10. μύτη
11. πόδι-πόδια
12. πρόσωπο
13. στόμα
14. χέρι- χέρια
15. ώμος

13. Ενδύματα

1. γάντια
2. ζακέτα
3. κάλτσες
4. κασκόλ
5. μαγιό
6. μπλούζα
7. μπότες
8. παλτό
9. παντελόνι
10. παπούτσια
11. πέδιλα
12. πουκάμισο
13. πιτζάμες
14. σακάκι
15. σαντάλια
16. σκούφος
17. φόρεμα
18. φούστα

19. μπουκάλι
20. νεροχύτης
21. νιπτήρας
22. ντουλάπι
23. ντουλάπι
24. πιρούνι
25. πιάτο
26. πλυντήριο
27. πολυθρόνα
28. ποτήρι
29. ραδιόφωνο
30. ράφι
31. σαπούνι
32. σκαμνί
33. τηγάνι
34. τηλεόραση
35. τηλέφωνο
36. τραπέζι
37. τραπεζάκι
38. φλιτζάνι
39. φυτό
40. χαλί
41. ψυγείο

**14. Έπιπλα - Ηλεκτρικά είδη
- Αντικείμενα σπιτιού**

1. βάζο
2. βιβλιοθήκη
3. βίντεο
4. βρύση
5. γραφείο
6. κάδος
7. καναπές
8. καρέκλα
9. κατσαρόλα
10. κομπιούτερ
11. κομοδίνο
12. κουζίνα
13. κουτάλι
14. κουτάλα
15. κρεβάτι
16. λάμπα
17. μαχαίρι
18. μπάνιο